003383

THE LITHUANIAN WEEKLY
LITHUANIAN NEWS

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office of Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1789.

Publisher: Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.

Leidėjas: Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Inc.

Redakcijos ir administracijos adresas: 2211 Sarah St. Pittsburgh 3, Pa. Telefonas: HEmlock 1-3121

Lietuvių Žinios

METAI (VOL.) XIV | Kaina 5 Centai | PITTSBURGH 3, PA., KETVIRTADIENIS, 1950 RUGSĖJO (SEPTEMBER) 21 D. | Telefonas: HEmlock 1-3121 | NO. 33

ĮVYKIŲ AIDAI

SUSIDOMĖKIME L. R. KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESU

Rugsėjo 30 ir spalio 1 dienomis Pittsburghe įvyksta L. R. Katalikų Federacijos Kongresas, į kurį suvažiuos Lietuvių Katalikų Visuomenės atstovai iš visos plačiosios Amerikos.

Pittsburghiečiai, pasirūpinkime, kad tie mieli sveteliai būtų nuoširdžiai priimti ir išsivežtų kuogeriausius įspūdžius.

Kitas labai svarbus dalykas, kad to kongreso posėdžius ir visus parengimus uoliai lankytumėm. Šeštadienį, rugsėjo 30 dieną 9 val. rytą kongresas pradedamas pamaldomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Kuriems laikas leis atsilankykime kuo gausingiausiai. Iš bažnyčios visi vyksime į William Penn viešbutį, kur Pittsburgho Vyskupas pagelbininkas reikšminga kalbą atidarys Kongresą. Vakare, Šv. Kazimiero salėje bus įdomus koncertas ir šokiai.

Tegu mūsų jaunimas ateina kartu su mumis ir susipažista su delegatais, atvykusiais iš kitų miestų.

Sekmadienį, 10 val. rytą, vėl visi rinksimės į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią Kongreso iškilmingoms pamaldoms. Po pamaldų Šv. Kazimiero mokyklos didžiojoje svetainėje bus visų delegatų bendri pietūs, kuriuose yra kviečiama dalyvauti ir Pittsburgho lietuvių visuomenė.

Sekmadienį, 3 val. po piet, Katedroje bus pats svarbiausias Kongreso aktas — Šventoji Valanda, su lietuviškomis giesmėmis ir lietuvišku pamokslu. Būtų didelė negarbė Pittsburgho lietuviams katalikams, jeigu mes tą dieną nepripildytumėm Katedros. Katedron atvyks reporteriai didžiųjų laikraščių ir atstovai telegramų agentūrų.

Mūsų tautinė garbė reikalauja, kad mes lietuviai kuoskaitlingiausiai ten dalyvautumėm.

SVARBI ATEITININKŲ KONFERENCIJA

Lietuvos aukštąsias mokyklas, lankiusi jaunuomenė — ateitininkai, spalio 1-mą dieną, taipgi Pittsburghe laikys savo metinę konferenciją.

Ateitininkų atstovų posėdžiai bus: vienas iš ryto sekmadienį, po 8 val. Šv. Mišių, Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, kitas po piet, pasibaigus Šventąjai Valandai. Ateitininkų konferencijos posėdžiai vyks Šv. Kazimiero aukštesnės mokyklos bibliotekoje.

Mūsų mokyklos jaunuomenės Vyčių vadams bus puiki proga pamatyti, kaip buvo organizuotas Lietuvos jaunuomenės elitas — ateitininkai.

Lietuvoje ateitininkais rėmėsi netik didžioji jaunuomenės organizacija. Pavasarininkai bet ir visa Lietuvos Katalikiškoji Akcija buvo beveik išimtinai Ateitininkų vadovybėje.

APGINKLUOS VOKIEČIUS

Karo pavojui didėjant, susirinkę New Yorke Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministeriai nutarė leisti vokiečiams suorganizuoti keletą kariuomenės divizijų, kurios būsiančios po valdžia tarptautinio kariuomenės štabo. Vis dar prisibijoma, kad vokiečiai nesuorganizuotų kokio keršto, todėl jiems nebus leista turėti vyriausioji kariuomenės vadovybė.

Buvęs Anglijos premjeras, W. Churchill išreiškė nuomonę, kad Europos apsaugai nuo bolševizmo reikalinga turėti mažiausiai 80 gerai ginkluotų divizijų. Be vokiečių pagalbos nė pusės to skaičiaus divizijų neįmanoma suorganizuoti. Jeigu ir pasisektų europiečiams suorganizuoti poros milijonų armiją, tai kyla apginklavimo klausimas. Tokiai dideiei kariuomenei reikalinga daugybė ginklų, kuriuos gali pristatyti tik Amerika. Bet šiuo tarpu ir pačiai Amerikai labai trūksta ginklų, ypač tankų. Jeigu Amerika dar pažadėjo ir Europos armiją apginkluoti, tai neužilgo didžiuma mūsų fabrikų turės dirbti karo reikalams.

40 BILIJONŲ DOLERIŲ APSAUGOS REIKALAMS

Amerikos kongresas galutinai priėmė krašto apsaugos departamento išlaidų sąmatą, kuri ateinantiems fiskaliniams metams siekia 40 bil. dolerių. Tai 3 kart daugiau, negu buvo leidžiama krašto apsaugai prieš Korėjos karą. Kai kuriuose vietose jau trūksta darbininkų. Neužilgo iš civilinės gamybos įmonių darbininkai turės būti perkeliami į kariškas dirbtuves.

Šiuo tarpu dirbančiųjų skaičius Amerikoje pasiekė 62½ milijono žmonių. Tik apie 2½ milijono liko nedirbančių. Niekuomet Amerikos istorijoje nebuvo tokio žemo bedarbių skaičius.

KOMUNISTAMS DREBA KINKOS

Kongresas nesenai priėmė įstatymą, prieš komunistus. Visi komunistų partijos nariai ir jų bendrakeleiviai turės registruotis, kaip svetimos valstybės agentai. Be to, įstatymas numato, kad karo metu komunistai gali būti uždaryti į koncentracijos stovyklas. Ypač šis punktas komunistams įvaro didelį rūpestį. Dėl savo tarnybos Rusijai, karo metu teks palikti patogius, toli gražu neproletariškus savo butus, automobilius ir sėsti koncentracijos stovyklon, kur tikrai tokių patogumų nebus.

Rodos prieš 2 ar 3 metus, šioje pat kolumnoje, įspėjau lietuvių komunistus, kad taip atsitiks, bet ar jie paklausė nuoširdaus patarimo, kai kurie taip, bet dauguma iki šiol žaidžia su ugnimi, aklai tarnaudami biauriausiai pasaulyje, bolševizmo diktatūrai. Man rodos ir dabar dar yra laiko nutraukti betkokius ryšius su komunistų partija. Broli, lietuvi, komuniste, mesk tą biaurią tarnybą, nebeik į jų susirinkimus, nebeprenumeruok tų išdavikiškų laikraščių ir nuimk nuo savo brangaus vardo šalies išdaviko ir brolių lietuvių žudiko žymę.

AMERIKOS MARINAI KORĖJOS SOSTINĖJE SEOUL

Dešimtasis Amerikos Juntinių Valstybių korpusas, susidedantis iš marinų dalinių ir naujai atvežtos iš Japonijos 7-tosios kariuomenės divizijos, prieš kelias dienas išsikėlęs Inchon uoste, jau pasiekė Korėjos sostinės Seoul priemiesčius. Raudonųjų kariuomenė galvotrukčiais bėga iš sostinės šiaurės kryptimi. Amerikiečių invazijos armija iš 40.000 vyrų nesulaikomai žengia krašto gilumon. Kada skaitysit šias eilutes Korėjos sostinė beabejo jau bus pilnoje amerikiečių kontrolėje.

Šalia sostinės esantis geriausias Korėjoje Kimpo aerodromas jau amerikiečių rankose ir mūsų orlaiviai jau jį naudoja kovoje prieš raudonuosius. Amerikiečiams veržiantis krašto gilumon ir perkertant Korėjos pusiasalį pusiau dideliame pavojuje atsiduria visas pietinis bolševikų frontas, kuriame priskaitoma virš 100.000 kareivių.

Gen. McArthur išleido į raudonuosius atsišaukimą, kuriame siūlo tuojau pasiduoti į nelaisvę arba mirti. Tarp Inchon uosto ir sostinės, 22 mylių ilgumo kelyje, jau pasidavė 2000 raudonųjų. Pietinis komunistų frontas ėmė irgi smarkiai, braškėti. Jau poroje vietų amerikiečiai persikėlė per Naktong upę ir stumiasi šiaurėn, paimdami šimtus raudonųjų nelaisvėn. Tarp pietinio fronto ir sostinės apylinkėje išsikėlusių amerikiečių armijų lieka tik 150 mylių tarpas. Tame ruože raudonieji turės būti sugauti arba žūti suspausti galingų frontų žnyplių.

TAUTŲ LAISVEI APSAUGOTI JUDĖJIMAS

New Yorke jau daugiau metai veikia tautinis komitetas Europos tautų laisvei ginti. Dabar tas komitetas kviečia, visą Amerikos visuomenę į "Laisvės Žygį" prieš komunizmą. Kiekvienas pasirašęs laisvės deklaraciją ir paaukavęs, kad ir mažiausią sumą, bus skaitomas to žygio dalyviu.

Laisvės deklaracija su milijonais amerikiečių parašų ir 10 tonų sunkumo "Laisvės Varpas" bus nuvežtas Europon ir pakabintas Berlyno miesto rotušėje iš kurios skris to varpo garsai į aną pusę geležinės uždangos. Už surinktus pinigus bus steigiamos privačios, nevalstybinės radio stotys iš kurių bus daug atviriau kalbama apie bolševizmą, negu iš valstybinių radio stočių.

Jeigu mes lietuviai sugebėtumėm organizuotai įsijungti į šį laisvės žygį ir suaukoti stambesnę sumą pinigų, tai turėtumėm teisės reikalauti, kad radio stoties transliacijos eitų ir lietuvių kalba.

Šią savaitę ir Pittsburgho mieste prasidėjo parašų rinkimas. Lietuvių patogumui yra daromi žygiai, kad mes tą laisvės deklaraciją galėtumėm pasirašyti savo lietuviškose įstaigose, kaip "Lietuvių Žinių" redakcijoje, parapijų svetainėse lietuvių klubose ir kitur. Laukite tuo reikalu pranešimo.

° Daugelio aukštų valstybės pareigūnų spiriamas prezidentas Trumanas atleido iš pareigų gynybos sekretorių Johnsoną. Naujuoju sekretoriumi prezidentas pakvietė dabartinį Amerikos Raudonojo Kryžiaus pirmininką G. Marshallį. Tai yra žinoma asmenybė visame pasaulyje. Antrojo pasaulinio karo metu Marshallis sekmingai vadovavo JAV generaliniam štabui, vėliau kurį laiką buvo specialus JAV pasiuntinys Kinijoj ir pagaliau užsienio reikalų ministeris. Jis yra autorius ir garsiojo, jo vardu pavadinto, Marshallio plano. Europos politikai Marshallio paskyrimą sutiko labai patenkinti. Paskutinėmis žiniomis atstovų rūmai priėmė specialų įstatymą, leidžiantį Marshalliui užimti ministerio vietą ir prezidentas jį jau pasirašė. Laukiama dabar galutinio senato žodžio.

PITTSBURGHIEČIAI!

Visi dalyvaukime Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos 31-mame kongrese 1950 Šventaisiais Metais rugsėjo (September) 30 ir spalių (October) 1 dieną Pittsburghe. Ypač nepamirškime būti Šventojoj Valandoj Katedroj. Joje būti yra mūsų tautinės garbės reikalas!

ALRKF Kongreso Programa:

Rugsėjo 29, penktadienį:

Nuo 7 val. vakaro svečių registracija, priėmimas Šv. Kazimiero parapijos Svetainėje, South 22 ir Jane Sts.

Rugsėjo 30, šeštadienį:

9 val. ryte Šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj.

10:30 val. seimo atidarymas Hotel William Penn. Posėdyje dalyvauja ir kalbą pasako Pittsburgho Vyskupas Koadjutorius John F. Dearden, D. D.

1 val. iškilmingi pietūs Hotel William Penn.

8:30 val. vakare "Margumynų Vakaras" Šv. Kazimiero mokyklos salėje, South 22 ir Jane Sts.

Po "Margumynų" — šokiai.

Spalių 1, sekmadienį:

10 val. iškilmingos Šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj.

Nuo 11:30 iki 2 val. pietūs Šv. Kazimiero parapijos Svetainėje.

NUO 3 IKI 4 VAL. ŠVENTOJI VALANDA PITTSBURGHO KATEDROJ, NORTH CRAIG STREET IR 5th AVENUE.

DALYVAUKIME VISUOSE KONGRESO DARBUOSE!

ALRKF Kongreso Rengimo Komitetas

AR VERTA TOLIAU LEISTI LIETUVIŲ ŽINIAS?

Kaip ir visi lietuvių savaitraščiai Amerikoje, taip ir Pittsburghiečių leidžiamos "Lietuvių Žinios" visuomet turėjo finansinių sunkumų ir be plačiosios lietuvių visuomenės paramos vien iš prenumeratų negalėjo išsilaikyti. Paskutiniuosius 10 mėnesių "Lietuvių Žinias" leido ir redagavo Tėvai Pranciškonai. Nesulaukę žymesnės lietuvių visuomenės paramos ir prikišę porą tūkstančių dolerių, Tėvai Pranciškonai nuo rugpiūčio 15-tos dienos sustabdė laikraščio leidimą. Pittsburgho lietuvių visuomenė, per 8-rius metus jau suspėjusi susigyventi su savo vieninteliu laikraščiu, labai jo pasigedo ir laiškai bei telefonais ėmė bombarduoti kolonijos veikėjus reikalaudama, kad laikraštis būtų atgaivintas. Prieš kolonijos veikėjus atsistojo rimtas klausimas: ar beverta toliau aukotis ir leisti "Lietuvių Žinias", kurių leidimui kas met tenka prikišti po keletą tūkstančių dolerių?

Aš buvau vienas iš tų asmenų, kuris šiame klausyme pasisakiau teigiamai — už "Lietuvių Žinių" tolimesnį leidimą. Mūsų optimistų nuomonę **palaikė didžiuma šios apylinkės lietuvių kunigų ir beveik visi katalikiškųjų organizacijų veikėjai.** Teko patirti, kad ir **kitų, nekatalikiškų grupių, rimtesnieji veikėjai,** patriotiniais **sumetimais, stoja už laikraščio tolimesnį leidimą.** Pasitikint Pittsburgho ir kitų kaimyninių kolonijų lietuvių parama, po 5-ių savaičių pertraukos "Lietuvių Žinios" vėl stoja visuomenės tarnybon.

Šia proga tegul bus leista man, nors suglaustai, išreikšti nuomonę tų, kurie stovėjo už laikraščio tolimesnį leidimą. Štai mūsų argumentai.

1) Kol Lietuva svetimųjų vergijoje, nevalia uždaryti ar kaip kitaip sunaikinti bet kurią mūsų tautos kultūrinę įstaigą, o ypač laikraštį, kuris įspudingiausiai išreiškia kovojančios tautous troškimus;

2) Vakarinės Pennsylvanijos lietuviams katalikams, organizuotiems 9-niose parapijose su gausybe katalikiškų draugijų, neturėtų būti sunku sukelti trukstamus 4 ar 5-is tūkstančius dolerių laikraščio palaikymui, kas sudaro mažiau negu pusę litų reikalingų išleisti mažiausiai mūsų apylinkės parapijai. **Atsižvelgiant, kad katalikiškas laikraštis yra dalis katalikiško veikimo (akcijos), kuria užsiimti taip uoliai ragina paskutiniai du Popiežiai, Pittsburgho katalikai paklausys savo Bažnyčios vyriausių vadų balso ir taps uoliais savosios spaudos platintojais ir rėmėjais;**

3) Amerikiečiai, nelietuviai, su didesne pagarba ir respektu traktuoja lietuvius tose kolonijose, kurios turi savo tautos kalba spaudos organą. Laikraščio buvimas kolonijoje liudija netik apie tos kolonijos lietuvių skaitlingumą, politinę galią, bet yra **regimas ženklas jų aukštesnės apšvietos ir kultūringumo. Ypač jaunoji mūsų karta tai jaučia ir maloniai pasididžiuoja prieš nelietuvius savo apylinkės kultūrinėmis įstaigomis, kurių tarpe laikraštis užima pačią pirmaujančią vietą;**

4) Šiaip ar taip kalbėsime, laikraščio **redakcija yra ta ašis, apie kurią sukasi kolonijos kultūrinis gyvenimas.**

Prie to kas čia pasakyta, dar pridėkime patogumą, kurį gauname iš laikraščio informacijos apie draugijų ir asmenų veiklą. Noroms nenoroms turėsime pritarti nuomonei tų, kurie stoja už laikraščio leidimą Pittsburghe, ir ta kelių tūkstančių išlaidų suma, laikraščio palaikymui, pasidarys visai nebaisi. **Kad "Lietuvių Žinios" galėtų ir toliau eiti, reikia tik trupučiuką daugiau plačiosios lietuvių visuomenės moralinės ir materialinės paramos.**

Tie, kurie sutinkate su mūsų optimistų samprotavimais ir čia išdėstytais argumentais apie savąja kalba laikraščio reikalingumą Pittsburghui ir vakarinei Pennsylvanijai, **atsiliepkite laiškeliu, pridėdami pagal išgalę auką.** Nuo to, kiek daug asmenų ateis leidėjams į talką, pareis tolimesnis laikraščio likimas.

Stasys Gabaliauskas

Skaitytojų dėmesiui

Laikraštį perimant seniesiems jo leidėjams ir pasitaikius darbininkų atostogoms, net penkias savaites "Lietuvių Žinios" nelankė savo mielų skaitytojų. Tą turėdami galvoje šia proga pranešame, jog visi senieji "Lietuvių Žinių" skaitytojai laikraštį gaus PENKIAS savaites po prenumeratos pasibaigimo datos. Prašome taip pat Jūsų, mieli skaitytojai, paraginti ir kaimynus užsisakyti visų taip mėgiamas "Lietuvių Žinias".

LEIDĖJAI

Blogai ir su "samokritika"

Vilniaus miesto partijos konferencijoje buvo iškeltas faktas, kad rajono komitetas nepakankamai vysto bolševikinę kritiką ir savikritiką, pavėluotai reagavo į komunistų signalus. Tam patvirtinti delegatai patiekė tokius pavyzdžius: rajono komitetas gerai žinojo apie šieno paruošų kontoros vadovų amorališkumą ir apie tai, kad tos įstaigos pirminės partinės organizacijos sekretoriui trūko partinio budrumo. Tačiau rajono komitetas į tai laiku neatkreipė dėmesio.

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis Laikraštis
Leidžia
Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Ink.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlock 1-3121

Jungt. Valstybėse metams.....$3.00
Jungt. Valstybėse pusmečiui.... 1.50
Užsieny metams 4.00
Užsieny pusmečiui 2.00

Skelbimų kainos sulig susitarimo

LITHUANIAN NEWS
Weekly Publication
Issued by the
Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlock 1-3121

Subscription Rates:
In U. S. A., one year.....$3.00
In U. S. A., six months..... 1.50
Other countries, one year..... 4.00
Other countries, six months.... 2.00

Advertising rates on application

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

A. L. R. KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESUI SUSIRENKANT

Visiems žinoma tiesa, kad lietuviai katalikai sudaro didesniąją mūsų tautos išeivijos pusę Amerikos Jungtinėse Valstybėse.

Organizuoti į 120 parapijų, su 300 kunigų, gausingais vienuolynais, mokyklomis, draugijomis, spaudos įstaigomis ir kitomis kultūrinėmis institucijomis, Amerikos lietuviai katalikai yra tartum nugarkaulis mūsų tautos išeivijos kūne. Užimdami tokią svarbią centrinę poziciją visų Amerikos lietuvių gyvenime, katalikai galėtų mažiau skaitytis su kitų pažiūrių lietuviais. Bet būdami tolerantai ir vienybės šalininkai, jie to nedaro. Vieningoje tautos gelbėjimo akcijoje katalikai dalyvauja kaip ir "ketvirtoji srovė", pasitenkindama 25% balsų bendrose visų lietuvių organizacijose, kaip BALF ar Amerikos Lietuvių Taryba.

Kitos srovės įvertindamos katalikų didžiadvasiškumą ir respektuodamos jų, kaip didžiumos, teises, mielai, bent aukščiau minėtų organizacijų pirmininkais, renka katalikų srovės žmones. Pasekmėje tokio sveiko katalikų nusistatymo lietuviai savo tautos gelbėjimo darbuose atsiekia gerų rezultatų ir savo puikiu susiorganizavimu yra statomi pavyzdžiu kitoms bendro likimo tautoms. Dėlto ateinančią savaitę susirenkąs Pittsburghe A.L.R. Katalikų Federacijos Kongresas turi didėlės reikšmės netik Amerikos lietuvių katalikų, bet ir visos mūsų tautos ateičiai.

Kongresan suvažiuos patys žymiausi Amerikos Lietuvių Katalikų veikėjai, kurie nagrinės svarbiausias katalikų gyvenimo problemas, žinoma, neužmiršdami ir opiųjų tautos reikalų. Prie pirmaeilių problemų, kurias kongresas svarstys, reikia skirti: geresnis katalikų susiorganizavimas savose lietuviškose parapijose, Katalikų Akcijos veiklos sustiprinimas, lietuviškų mokyklų problema ir naujosios bei senosios išeivijos greitesnis tarpusavio susipratimas.

Štai programa, kurią tinkamai apsvarčius ir suradus būdus sprendimams sėkmingai įgyvendinti, Katalikų Federacijos Kongresą Pittsburghe būtų galima laikyti svarbiausiu kongresu visoje Katalikų Federacijos Istorijoje.

KARAS KORĖJOJE IR KAS TOLIAU?

Nors karas Korėjoje dar nebaigtas, bet jau su šimto nuošimčių tikrumu galima pasakyti, kad Jungtinių Tautų jėgos tą karą laimės.

Amerikos Jungtinių Valstybių 10-tosios armijos išlaipinimas giliame fronto užnugaryje rodo, kad mūsų armija turi jau sutraukusi užtektinai jėgų ir ginklų Korėjos karui laimėti. Spėjama, kad į 30 dienų bus susidorota su šiaurės Korėjos bolševikais: jie bus sunaikinti arba paimti į nelaisvę ir visa pietinė Korėja išlaisvinta.

Bet kas toliau? Nejaugi šiaurės Korėja bus palikta bolševikų valdžioje, kad šie, atsigavę nuo smūgio, galėtų iš pasalų vėl užpulti pietiečius. Jokiu atvėju klaida neturėtų būti pakartota ir Korėja vėl iš naujo padalinta. Korėjos karas turėtų baigtis visos, taigi ir šiaurinės, Korėjos išlaisvinimu, suvienijant tą nelaimingą kraštą. po vienos demokratinės valdžios vėliava.

Bailių netrūksta mūsų šalyje, kurie įrodinėja, kad bandymas šlaisvinti šiaurės Korėją surištas su rizika įsivelti į karą su raudonąja Kinija. Man rodos, kad didesnė rizika įsivelti į karą ne tik su raudonąją Kinija, bet ir su pačia Rusija buvo tada, kada prez. Trumanas davė įsakymą mūsų armijai ir laivynui ginti Korėjos laisvę ir saugoti Formozą nuo raudonųjų įsiveržimo. Jeigu raudonoji Kinija ir Sovietų Rusija į šį Amerikos žygį neatsakė karu birželio 25 dieną, tai maža vilties, kad Kremliaus viešpačiai stos karan šįmet, kad apsaugotų šiaurinę Korėją. Tik ryžtingumas ir tvirtumas imponuoja bolševikus. Priešingai, nepasitikėjimas savo jėgomis ir priešo baimė provokuoja raudonuosius naujiems agresijoms žygiams. Didelį patriotišką darbą atliko laivyno sekretorius Mattews ir Pennsylvanijos Universiteto prezidentas Stassen viešai pareikšdami, kad į naują Sovietų Rusijos ar jos satelitų karo žygį Amerikos Jungtinės Valstybės turėtų atsakyti Maskvos ir kitų pramoningųjų Rusijos centrų puolimu. Tai geriausias įspėjimas, kokį Maskva kada yra gavusi iš amerikiečių.

Jeigu Maskvos bolševikai kada pasiryš pradėti karą, tai neįvyks anksčiau, kaip kitų metų pavasarį ir tai ne kur kitur, bet Europoje. Tuo tarpu iki ateinančio pavasario dar yra mažiausiai 8-ni mėnesiai, o visai Korėjai išlaisvinti, tūrbūt, nereiks

° Korėjoje kovojančios Jungtinių Tautų armijos vyr. vadas amerikiečių gen. D. McArthuras apkaltino sovietus, kad jie savo ginklais remia šiaurės Korėjos komunistinius užpuolikus. Tam įrodyti jis atsiuntė vieną rusų automatinį šautuvą, kuris buvo parodytas Saugumo Tarybos nariams.

SUSIPAŽINKIME SU LENKU EMIGRANTŲ VEIKLA

Nesenai mirus min. pirm. Tomaszewskiui, Lenkijos egzilinė vyriausybė yra, galbūt, persiorganizavimo stadijoje. Numanu, kad prezidentas Aug. Zaleskis turės didelio vargo, bandydamas sujungti visas sroves. Tomaszewskio kabinete buvo:

Užsienių reikalų ministeris Sokolowskis, lenkų išeivijos reikalams ministeris Rusinek ir gynybos bei vidaus reikalų ministeris gen. Odzieżynskis. Vyriausybei tiesiogiai priklauso ir "Lenkijos Karinių Pajėgų Generalinis inspektorius" generolas Anders.

Lenkijos tremties seimą atstovauja kelios institucijos. Su vyriausybe bendradarbiauja Rada Narodova — Tautinė Taryba, kurią sudaro Nepriklausomybės Lyga — buv. Pilsudskio šalininkai, daugumoj kariškiai, atskilusi dalis liaudininkų, atskilusi dalis socialistų (min. pirmin. Tomaševskis) ir atskilusi darbo partijos dalis bei plačiaus nežinomų politinių susigrupavimų atstovai — daugiausia kariškiai. Apskritai tai yra kraštutinių nacionalistų politinė mozaika.

1948 m. pabaigoje socialistų pastangomis gimė Porozumienie Stronnictw Demokratycznych — Demokratinių Partijų Santarvė, kurią sudarė socialistai, darbo partija ir Mikolaičiko liaudininkai. Esant nesutaikomiems nuomonių skirtumams vėliau iš šio sambūrio socialistai pasitraukė, o atėjo Stronnictwo Demokratyczne — Demokratų partija.

Iš Demokratinių Partijų Santarvės pasitraukę socialistai drauge su iš Tautinės Tarybos pasitraukusiais Stronnictwo Narodove — Tautininkų partija, susidariusia iš buv. endekų — ir "jaunosios sanacijos" Pilsudskio brolio vadovaujama "Niepodleglosc i Demokracia" sudarė Rada Polityczna 1949 m. pabaigoje. Į šią tarybą įeina taip pat pora Mikolaičiko grupės žmonių.

Visi trys minėti sambūriai nuo 1940 m. iki 1945 m. buvo apsijungę. Pirmasis skilimas įvyko prieš pat praėjusiojo karo galą, kai tuometinis egzilinės Lenkijos vyriausybės ministeris pirmininkas ir liaudininkų partijos vadas Mikolaičikas pagal trijų didžiųjų sutarimus Jaltoje sutiko sudaryti su Maskvos pastatytu "Liublino Komitetu" laikinąją Lenkijos vyriausybę. Tam Mikolaičiko ir liaudininkų žingsniui pasipriešino beveik visos politinės lenkų srovės. Tuo būdu tremties Lenkija tada pasidalino į du frontus: nepriklausomybininkų ir Mikolaičiko šalininkų arba kapituliacionistų. Nepriklausomybininkai laikėsi vieningai iki 1947 m. Mirus Lenkijos prezidentui Raczkievicz, jo vietą turėjęs užimti buvęs jo pavaduotojas Arciszewskis. Tačiau vietoj socialisto Arciszewskio prezidento kėdėn buvo įsodintas pilsudskininkas Zaleskis. Socialistų partija tatai palaikė konstitucijos sulaužymu ir Zaleskį pripažinti prezidentu nesutiko. Nors Stronnictwo Narodovė padėjo Zaleskiui užimti prezidendo krėslą, bet vėliau pamatė, kad su pilsudskininkais jiems nepakeliui ir taip pat pasekė socialistų pėdomis.

Liaudininkų politikai Lenkijoje pralaimėjus ir Mikolaičikui antrą kartą atsidūrus tremtyje, prasidėjo demokratinių grupių derybos dėl bendro fronto prieš diktatūros šalininkus pilsudskininkus. Tačiau demokratinių grupių santarvė suiro ir vietoj dviejų blokų susidarė trys. Be abejojimo, kad toks jėgų susiskaldymas kenkia Lenkijos laisvinimo darbui ir kad todėl visi Lenkijos patriotai suinteresuoti rasti bendrą pagrindą susipratimui.

Nežiūrint politinio susiskaldymo, karinė tremties Lenkijos organizacija yra vieninga. Visi buv. kariai yra apjungti lenkų kovotojų susivienijimo rėmuose. Susivienijimui vadovauja gen. Anders. Jo vadovybėj taip pat yra karo laivyno savišalpa, lakūnų susivienijimas ir generolų sambūris — Kolo generalow, — kurį sudaro 60 buv. generolų.

Kiekvienam lietuviui yra įdomus klausimas, ko yra Tremties Lenkija iš pergyventos ir tebegyvenamos tragedijos pasimokiusi. Visos lenkų politinės srovės nuo pilsudskininkų iki pačių kairiųjų socialistų yra vieningo nusistatymo dėl Lenkijos sienų, būtent: vakaruose — Oderis — Neissė, rytuose — prieškarinė, taigi su Vilnium ir Lvovu. Kovai dėl rytinių sienų Londone veikia speciali lenkų organizacija — Związek Ziem Polnocno Wschodnich — ir leidžiamas savaitraštis "Lwow i Wilno", kurį redaguoja buv. Vilniaus dienraščio "Slowo" redaktorius Cat-Mackiewiecz. Londone veikia ir "Spolecznosc Akademicka Universitetu Stefana Batorego". Kur tik randasi gausesnės Vilniaus lenkų grupės, kovo 4 d. rengiamas tradicinis Kaziuko turgus. Apie tai, kaip visų krypčių lenkų tremties spauda kiekviena proga prisimindama Vilnių neiškenčia nepabrėžusi Lenkijos imperializmo šia kryptimi, — netenka nė aiškinti. Šitoks tremties lenkų nusistatymas mums vieną dalyką pasako: susitarti su lenkais dėl Lietuvos — Lenkijos sienų diplomatiniu keliu tuo tarpu yra tik graži svajonė. Lietuvos — Lenkijos siena turi būti nustatyta tokių veiksnių, kurių sprendimą pakeisti lenkai nebūt pajėgūs, nes jie skaitysis tik su įvykusiu ir nepakeičiamu faktu.

A. B.

IŠTREMIAMI KOMUNISTAI PRANCŪZIJOJE

J. PABEDINSKAS

Netikėti prancūzų vyriausybės įsakymai atvirai nukreipti prieš kominformo penktąją koloną nustebino, bet kartu ir sulaukė pritarimo visoje Vakarų Europoje. Paskutiniu laiku pasirodęs griežtumas valstybės duobkasių atžvilgiu prieš kelias dienas rado formas beveik vertas pačių komunistų.

Ankstį rytą šimtai prancūzų policininkų pajudėjo Paryžiaus gatvėmis jiems nustatytų adresų link. Ištisi kvartalai buvo peržiūrėti ir visi užsieniečiai, kurie atrodė įtartini gavo atsidurti policijos būstinėse. Kai kuriuos paleido, o atsidavusius komunistų partijai užsieniečius sulaikė neužkliūdami tiesioginiai prancūzų komunistų.

Didžiausią dalį suimtųjų sudaro ispanai ir tik mažesnis skaičius rastas tarp slavų tautybių. Tuojau prancūzų policija, gal net per greit, ėmėsi paskirstymo darbo ir komunistuojantys iš už geležinės uždangos, be kalbų, buvo susodinti kartu su keliais ispanais į sunkvežimius ir išvežti Kiel'io link, iš kur juos pasiųs į rusų zoną, Vokietijon. Ispanams davė pasirinkti: arba važiuoti į koncentracijos stovyklas Alžyre, Afrikoje arba būti pasiųstiems į jų taip garbinamąją zoną. Stebėtinai maža dalis tepasirinko "tėvelio rojų", o visi kiti geriau nori pasilikti "baisiajame kapitalistų pragare"!

Tuo pačiu atsikvėpimu min. Pleven, kurio iniciatyva tos operacijos vyksta, uždraudė ispanų komunistų partiją Prancūzijoje, uždarė "Mundo Obrero" laikraštį ir jo rėmėjų draugiją. Ramiems emigrantams ispanams pasiūlė nesikišti į prancūzų politines peštynes, jei nori pasilikti Prancūzijoje ir toliau.

Pakrapščius širšių lizdą pasirodė, kad jau pats laikas buvo įsikišti į įsismaginusių ispanų komunistų veiklą, kurie su Maskvos pagalba buvo sudarę pilnus optimizmo planus užimti Pirenėjus, jei rusai susiūbuotų Reino link.

Ispanų grupės, kurios veikė pogrindyje nuo 1939 iki 44 metų su prancūzų komunistais, po karo persiformavo į tikrą požeminę armiją, vadovaujamą "generolo" Lister, kuris dabar paieškomas prancūzų policijos. Tos grupės buvo paskirstytos prie Ispanijos — Prancūzijos sienos kaip miško ir ūkio darbininkai, gerai ginkluoti naujais ir dar iš seno turimais ginklais. Karo atveju jų tikslas būtų buvęs nukirsti susisiekimą tarp Prancūzijos ir Ispanijos, iki būtų atėję rusai į Pirenėjus. Prancūzai gyvenantys toje apylinkėje galų gale atsikvėps, nes vietiniai teroristai po karo paspėjo nužudyti kelis tūkstančius jiems nepalankių asmenų.

Nežiūrint daugumos pritarimo šiems Prancūzijos vyriausybės veiksmams, ateityje nenumatoma uždrausti prancūzų komunistų partijos, nes ji pogrindyje gali padaryti daugiau žalos nei veikdama pusiau atvirai.

MIRĖ LIETUVOS DRAUGAS

New York (LAIC) — Rugp. 18 d. Stamford, Conn., mirė Dr. Stephen Duggan, Tarptautinio (Carnegie) Auklėjimo Instituto steigėjas ir ilgametis direktorius.

Savo laiku, velionis yra žymiai prisidėjęs prie Lietuvos, Latvijos ir Estijos de jure pripažinimo. Per kelis metus jis buvo Baltijos Draugijos vicepirmininkas. Paskyrus pirmąjį JAV ministerį Lietuvai, Latvijai ir Estijai, jisai pirmininkavo Baltijos Amerikos Draugijos suruoštama ministeriui pagerbti bankiete.

LENKŲ "VYRIAUSYBĖ TREMTYJE" YRA TAM, KAD... VILNIŲ PAVERŽTŲ IŠ LIETUVIŲ

London (LAIC) — Čia tebeveikia tarp tikrovės ir svajonių pasaulio pasimetę gaivalai, t.y. lenkiškos "Rytų Žemių" Sąjungos, panašiai kaip "Memellanderių" tinklas Vokietijoje.

Londone tebeišeina laikraštis "Lwow i Wilno", kurį leidžia ir redaguoja "Cat" — Mackewicz, lenkiškos orientacijos vilnietis. Vėliausiame numery, išleistame be datos, leidėjas atsakė į kaltinimą, kam, vieton gynęs Rytinių Žemių atgavimą, jis užsiima Zaleskio vyriausybės gynyba. Mackewicz taip pasisakė:

"Legališkos Respublikos vyriausybės egzistencija užsieny kaip tiktai yra reikalingiausiai Lvovo ir Vilniaus reikalui...

"Pasilikome užsieny, negrįžome Lenkijon, kad kovojus prieš Jaltą, prieš Rytų Žemių atėmimą iš Lenkijos. — Taip ar ne? Jei taip, tai kiekviena teritorinių reikalų diskusija tremties spaudos skiltyse privalo sutartiniu choru priminti: Lvovas ir Vilnius, Lvovas ir Vilnius, Lvovas ir Vilnius".

Toliau jis pažymėjo: "Reikalaujame Rygos sienų (t. y. 1921 m. Sovietų — Lenkijos taikos sutarties. LAIC), reikalaujame Baltijos valstybių nepriklausomybės atsteigimo... Oderio ir Nisos sumetimais mums nevalia užmiršti prievolės link Vilniaus ir Lvovo". Kiek toliau, Cat pritaria Bieruto susitarimui su Rytų Vokietijos bolševikine "vyriausybe" — nes tatai apsunkina Stalino nuolaidas vokiečiams. Jis taipgi pritaria Schumano Planui, kadangi tas pakerta Anglijos tariamas užmačias amžinai skaldyti Europos valstybes ir, tariamuoju Suvienytos Europos Sąjūdžio patronizavimu, "paversti sąjūdžius tiktai demonstracijiniai — diversiniais".

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

° JAV lakūnai, kurie Korėjoje nušovė sovietų lėktuvą praneša, jog jie visą procesą nufilmavę, kad turėtų autentiškus įrodymus, jog tai tikrai komunistų lėktuvas.

° Geriausias įrodymas, kad rusai dar nemaną užpulti vakarų Vokietiją yra jų kariuomenės laikymas rytų Vokietijoje. Šiuo metu jie rytų zonos valdymą stengiasi tiek sutelkti į vietinių komunistų rankas, kad galėtų bent didžiąją dalį savo armijos iš zonos iškelti. Tuomet (pagal jų įstatymą) užpuolus vakarų Vokietiją jie visą "bėdą" galėtų suversti ant rytų Vokietijos valdžios kaip dabar yra su šiaurės Korėja.

° Dabartinis Saugumo Tarybos pirmininkas anglų atstovas Gladwyn Jebb apie savo kolegą rusų atstovą Jokūbą Maliką taip atsiliepia: "Kaip diplomatas Malikas yra klusnus savo suktos Maskvos vyriausybės ruporas, tačiau kaip privatus žmogus jis yra toks pat malonus vyras kaip ir dažnas jūsų (amerikiečių) pilietis iš Milwaukee, kuriuo jis kurią nors dieną, mano manymu, pasidarys".

° Invazijoj į Inchono uostą dalyvavę marinų kariai patyrė, jog prieš pat jiems išsikeliant į krantą Seuolo komunistų pareigūnai sušaudė 15 pietų korėjiečių antikomunistiniu vadų, sėdėjusių kalėjime jau nuo liepos mėnesio. Spėjama, jog tai yra paskutinieji iš 500 pietų korėjiečių pareigūnų, kurie visi — vieni anksčiau, kiti vėliau — buvo sušaudyti. Marinai turi sąrašą visų komunistų vadų, vadovavusių tiems žudymams ir jų jau dabar ieško.

° Rugsėjo 18 naktį, netikėtai, Indijos atstovas visuotiniame JT suvažiavime, patiekė JT generaliniam sekretariatui rezoliuciją, reikalaujančią į visumos suvažiavimo dienotvarkę įtraukti komunistinės Kinijos pripažinimo klausimą. Toje rezoliucijoje indai aiškiai pasisako už priėmimą. Ligšiol Indija tuo klausimu laikėsi rezervuotai, nors jų simpatijos aiškiai linko komunistų link.

° Dar antrajam pasauliniam karui nesibaigus, popieriuje bekurdami Jungtines Tautas, amerikiečiai padarė tokių klaidų, kurios ir dabar atsiliepia visam tarptautiniam gyvenimui. Todėl rugsėjo 19 d. prasidėjusiame visumos suvažiavime amerikiečiai pasiūlys rezoliuciją, nors iš dalies tas klaidas atitaisančią. Joje numatyta: (1) kiekvienas JT narys turėtų paskirti dalį savo kariuomenės ir karo įrengimų JT dispozicijon; (2) JT turėtų įsteigti "taikos armiją", kuri visais laikais būtų paruošties stovyje vykti ten, kur iškils agresija; (3) JT visumos susirinkimas turėtų būti pasiruošęs 24 val. laikotarpyje susirinkti posėdžio ir dviejų trečdalių balsų dauguma nutarti ar "taikos armija" ir kitos JT pajėgos turi pradėti akciją.

Amerika taip pat mano pasiūlyti JT sudaryti užsienio legioną, į kurį kviestų savanoriais piliečius tų kraštų, kurie dar nėra JT nariai. Toks legionas būtų JT žinioje.

° Korėjos karui prasidėjus amerikiečiai netik nesustabdė Japonijos taikos sutarties ruošimą, bet jį dar paspartino. Šiomis dienomis sutartis yra baigta ruošti ir ateinančiomis savaitėmis jos reikalais bus vedami pasitarimai su Anglija. Tačiau anglų ir amerikiečių nusistatymas Japonijos atžvilgiu yra beveik visiškai toks pat, tad spėjama, jog galutinis sprendimas bus greit pasiektas. Sutarties ruošimo metu daug ginčų kilo tarp JAV gynybos ir užsienio sekretarijatų dėl amerikiečių įgulų Japonijoj klausimo po sutarties pasirašymo. Gynybos departamentas tvirtino, jog amerikiečių bazės dar turi likti, nes tai atbaidys priešus nuo agresijos. Todėl priimtas gynybos sekretoriaus kompromisinis pasiūlymas, jog po taikos pasirašymo Japonijoje stovės JT prižiūrimi amerikiečių ir japonų kariuomenės (jei tokia bus įsteigta) daliniai tol, kol japonai pasijus tiek stiprūs, kad galės valdytis ir apsiginti patys.

KATALIKIŠKOSIOS AKCIJOS ŠAUKLYS

(KATALIKŲ KONGRESO PROGA)

Amerikos Lietuvių Visuotinis Kongresas rudenį buvo politinis ir visų srovių. Jo svarbiausias tikslas buvo Lietuvos nepriklausomybės byla ir tautos gelbėjimas. Kultūrinė, švietimo ir labdaros veikla palikta parapijoms ar atskiroms organizacijoms. Ši veikla yra platesnė, ji reikalauja daugiau darbo ir pinigo. Ypatingai religinė dirva yra plati ir komplikuota.

Visas lietuviškas veikimas Amerikoje daugiau koncentruotas prie parapijų. Parapijos yra mūsų tautiniai bei religiniai narveliai, iš kurių sumegstas lietuviškas amerikoniškas kūnas. Parapija ir visame socialiame gyvenime yra svarbus veiksnys, nepakankamai ligi šiol suprastas ir įvertintas.

Parapijos vaidmuo

Katalikų Federacija ir katalikiškos organizacijos, kurių kongresas dabar šaukiamas, yra Katalikiškosios Akcijos organai. Kan. Fel. Kapočius šiaip aptaria Kat. Akciją: "Katalikiškosios Akcijos pagrindinis uždavinys yra visa atnaujinti Kristuje... Kat. Akcija iš esmės yra christocentrinė, t. y. visa sutelkta aplinkui Kristų. O kur mes rasime kitą, labiau christocentrinę bendruomenę, negu parapiją? Žmogaus ir gyvenimo atnaujinimas, krikščioniškosios dvasios pražydimas visų pirma turi būti įvykdytas parapijos bendruomenėje, kad iš čia galėtų sklisti ir į kitas platesnes gyvenimo sritis. Parapija juk arčiausiai siejasi su Kristumi, kaip su Galva mistinio Jo Kūno, kuriame ji pati yra mažiausias, bet užtat pagrindinis narvelis. Parapijos bendruomenė geriau, negu kuri kita, patenkina Kat. Akcijos reikalavimą keisti pasaulį Kristuje ir per Kristų..."

"Galop jeigu Kat. Akcijos uždavinys yra nešti Kristaus dvasią į visus luomus, į visas sritis, į visas institucijas, tai niekur šitas atnaujinimo visuotinumas geriau neapsireiškia, kaip parapijoje. Parapijos bendruomenė apima visus gyvenimo pradus, visus žmones, visus luomus bei profesijas su socialinėmis ir psichologinėmis jų skirtybėmis. Įtraukus į Kat. Akcijos darbus, apaštalavimas savaime darosi visuotinis ir su visu šiuo margu gyvenimu tiesioginiu būdu susietas. Todėl ir apimties atžvilgiu parapija geriausiai patenkina Kat. Akcijos uždavinius..." (Žiūr. Tautinio Delegato pastoracinis laiškas Katalikiškosios Akcijos atgaivinimo reikalu. Rugs. 29 d., 1946 m. Vokietijoje).

Apaštalavimas ir Kat. Federacija

Šių metų katalikų suvažiavimo uždavinys bus už parapijinės dvasios ir parapijinės bendruomenės atgaivinimą bei sustiprinimą. Be parapijos Kat. Akcija yra neįmanoma, arba, daugiausia, techninė, šalta ir dirbtinė. Tik parapija gali būti dvasinio atgimimo ir atsinaujinimo versmė.

Kat. Akcija yra pasaulininkų apaštalavimas vadovaujant bažnytinei hierarchijai. Kur rasime suprantamesnį ir savaimingesnį vadovavimą negu parapijoje? Jauki sutartinė tarp pasaulininkų ir dvasininkų yra pagrindinė sąlyga Kat. Akcijos sekmingumui. Vienų be kitų nebūtų tikros Kat. Akcijos. Nebūtų pilnos ir vaisingos Kat. Akcijos be parapijų tarpusavio bendravimo. Priešas nepuola atskiros parapijos, bet visas kartu. Defensyva taipgi turi būti bendra. Tas bendras Kat. Akcijos įgyvendinimas vyksta per Katalikų Federaciją. Kat. Federacija yra Amerikos vyskupų žinioje, N.C.W.C. narė.

Katalikų Federacija praeityje atstovavo ir dabar atstovauja mus bendroje veikloje su kitomis srovėmis ar tautybėmis. Kaip laikai ar reikalavimai pageidavo, ji nukrypo kiek į kurią nors politinę ar kultūrinę kryptį. Tai buvo tik išorinis nukrypimas. Bet viduje ji niekad nenutolo nuo savo Kat. Akcijos uždavinių ar principų.

Suvažiavimo darbai.

Katalikų Federacija ateityje pasiryžusi glaudesniam parapijų bendradarbiavimui jungti pasaulininkus ir jų organizacijas sustiprinimui mūsų krikščioniško gyvenimo ir veikimo organų, kaip mokyklų, labdarybės įstaigų, spaudos, vienuolynų, ir artinti su parapijomis, kaip veikimo bazėmis.

Randame lietuviškų bendruomenių be bažnyčių bei parapijų. Ir jas reikia sujungti su didžiule lietuviška Amerikos šeima. Vis tiek, kiek mes būsime susirišę su bespalvėmis organizacijomis ar kaip toli nužengę į grynai tautinę veiklą, mes bazuosime viską parapija. Nuo pat savo veiklos pradžios Federacija nenutolo nuo parapijos. Jai būdavo prikišama, su pašaipa, parochializmas, parapijinė politika ir k. Bet šiuo kongresu Kat. Federacija dar kartą mes šūkį — "atgal prie paraijos", kurį paskelbė Dijono vyskupas Landrieux. Tosparapijinės politikos ne tik nesibaidome, bet matome, kad tik per ją mūsų išmėtyta lietuviška ateivija gali būti stipriausiai sujungta kaip geležine grandimi — parapijomis, ir taip išliks ištikima lietuviškoms tradicijoms, papročiams ir tikėjimui.

Šių metų Liet. Katalikų Kongresas ypatingu būdu pareikš laisvam pasauliui Lietuvių Tautos norą gyventi laisvą ir tikybinį gyvenimą. Pasaulis težino, kad mes esame katalikiška tauta, komunizmas mums svetimas ir nepriimtas.

Dabar Šventieji Metai. Kongresas bus tikybinė demonstracija pareikšti Lietuvių Tautos prisirišimą Motinai Bažnyčiai ir paklusnumą Šv. Tėvui Popiežui XII.

Mūsų bendros maldos po visą Ameriką kiekvienoje lietuvių bažnyčioje, kiekvieno katoliko namuose, bendros maldos su lietuviais po visą pasaulį, kur jie bebūtų, Sibire, Lietuvoje ar laisvose šalyse, su mūsų maldomis Katedroje spalio 1 d. padarys mūsų Kongresą tautine šventė.

Kviečiame visus į Kongresą

Katalikų Federacija todėl kviečia visas parapijas, organizacijas bei įstaigas tuoj rugsėjo mėnesio pradžioje susirinkimuose išrinkti ar paskirti delegatus — atstovus, taipgi pasiūlyti nutarimus bei sumanymus šiam suvažiavimui. Kongresas įvyks rugs. 30 d. ir spalio 1 d. William Penn viešbutyje, Pittsburgh, Pa. Suvažiavimo darbo tvarka bus paskelbta spaudoje.

Ypatingai prašomi važiuoti Kongresan naujieji amerikiečiai — buvę tremtiniai, pasaulininkai ir dvasininkai. Mes laukiame įnašų į mūsų gyvenimą. Mes norime jų praktika naudotis. Mums trūksta visuomeninio darbo darbininkų. Visi gyvename, ir gyvensime gal ilgai, bendrą gyvenimą. Dirbkime sutartinai Dievui ir Tėvynei.

Prel. JONAS BALKŪNAS
Kat. Federacijos Centro Dvasios Vadas

SOVIETAI PASIRUOŠĘ PASAULINIAM KARUI

Antrojo Pasaulinio Karo metu pasižymėjęs vokiečių kontražvalgybos karininkas straipsnyje, kuris buvo atspausdintas Hamburge išeinančiame "Die Zeit" laikraštyje, paskelbė sensacingų žinių apie sovietų pasiruošimus užpuolimo karui pradėti. Tų straipsnių paskelbimas sukėlė susijaudinimo sovietų įstaigose, kadangi atskleidžiami jų iki šiol paslaptyje laikyti planai. Vakarų alijantai taip pat susidomėjo minėtame straipsnyje keliamais faktais.

Straipsnio autorius teigia, jog prasidėjus karui sovietų puolimai būtų nukreipti 6 strėlėmis. Tiems puolimams jau esą pasiruošta ir atlikti armijų sugrupavimai. Rytų Vokietijoje, Tiuringijos miškuose, esą sutelkti stambūs sovietų tankų junginiai, kurie, vadovaujami Lenkijos karo pajėgų viršininko maršalo Rokosovskio, turės atlikti uždavinį—per Reiną Atlanto pasiekimu išskirti amerikiečių ir britų karines pajėgas.

Kitos sovietų armijos sudarančios vadinamąją šiaurės grupę. Jos kaip tik šiuo metu yra sutelktos Leningrado — Murmansko sektoriuje. Šioms armijoms vadovauja maršalas Vorošilovas. Šių armijų uždavinys žygiu per Skandinaviją uždaryti visą Baltijos jūros erdvę, kad būtų užkirstas kelias jon (Baltijos jūron) prieiti.

Turkijos Arabijos ir Irano okupaciją pirmomis karo dienomis atlikti pavesta maršalui Bagramianui, kurio vadovybėje esančios armijos sutelktos prie Juodosios jūros ir Kaspijos. Šiuo žygiu norima pasiekti naftos laukus ir, užėmus Dardanelus, apsaugoti Volgos sritis.

Netoliese maršalo Bagramiano armijų yra sutelktos maršalo Žukovo vadovybėje esančios armijos. Jų uždavinys — Balkanų ir šiaurinės Italijos okupacija.

Maršalui Timošenko pavesta iš Turkestano per Afganistaną įsiveržti į Indiją.

Maršalo Malinovskio vadovybėje esančios armijos Sibiro rytuose turėtų susijungti su Kinijos raudonąją armija.

Toliau šio sensacingo plano iškėlėjas pateikia duomenis, kalbančius apie šiuo metu sovietų turimų karinių pajėgų dydį.

Sovietų karo laivynas esąs sutelktas Baltijos ir Juodoje jūroje. Baltijos jūroje esą sutelkta 110 įvairaus tipo karo laivų. Ruegeno saloje įrengta moderni povandenių laivų bazė.

Rusų sausumos karines pajėgas šiuo metu sudarą 4,5 milijonai vyrų. Karui kilus šį skaičių sovietai greit galėtų padidinti iki 20 milijonų. Sovietų sausumos karinės pajėgos suskirstytos į 263 divizijas, kurių 170 yra pėstininkų, 35 tankų divizijos ir 58 artilerijos divizijos.

Tankų sovietai šiuo metu turį 40,000 ir 15,000 sunkiųjų artilerijos pabūklų. Metų būvyje sovietai gali pagaminti iki 40,000 tankų. **(Trt.)**

Pabusk Amerika!

Amerikos Jungtinių Valstybių užsienių reikalų sekretoriaus padėjėjas, Foster Dulles, nesenai vienoje savo kalboje perspėjo Amerikos žmones apie gresianti didelį pavojų iš Rusijos bolševikų pusės. Jis tvirtais žodžiais ragino amerikiečius būti vieningesniais gresiančio pavojus akivaizdoje ir labiau susirūpinti krašto apsauga. Ponas Dulles pažymėjo, kad rusai jau prieš metu pradėjo masiniai gaminti karo ginklus, kaip tankus, orlaivius ir šiuo tarpu tų ginklų išleidžia iš dirbtuvių pasibaisėtinus kiekius. Jau išmušė valanda, kada ir mes turime pradėti masinę ginklų gamybą. "Pabusk Amerika" įspėjančiais žodžiais šaukė Dulles, nes priešas ties tavo vartais.

Atvyko 24 tūkstančiai tremtinių

Šio karo pasėkoje į J.A.V. iki šiol jau atvyko apie 24 tūkstančiai lietuvių tremtinių. Iš ieškančiųjų darbo darbdaviai dažnai reikalauja bent taip vadinamųjų "pirmųjų popierių", atseit, kad darbo ieškantis būtų pareiškęs intenciją tapti J. A. Valstybių piliečiu. Tik po tokios intencijos pareiškimo praėjus nemažiau dvejiems metams, bet išgyvenus nemažiau kaip penkeris metus J. A. Valstybėse, ir nedaugiau kaip septyneriems metams, daromi žygiai gauti "antruosius popierius", t. y. šios šalies pilietybę.

Gavę "pirmuosius popierius" ir toliau pasilieka Lietuvos piliečiais iki jie taps JAV piliečiais. Todėl ir keliaudami į kurią nors kitą valstybę jie privalo turėti galiojantį Lietuvos užsienio pasą, kuris gaunamas Lietuvos Konsulatuose New Yorke ir Čikagoje, kad galėtų gauti atitinkamos šalies vizą. Keliaujant į Kanadą užtenka turėti tik sugrįžimo liudijimą (Permit to Reenter the United States). Prieš prašydamas pasirinktos kelionei šalies vizos Lietuvos pilietis privalo gauti iš savo apygardos Imigracijos ir Naturalizacijos įstaigos (Immigration and Naturalization Service) leidimą nekliudomai sugrįžti į JAV (Permit to Reenter the United States).

Intencijos pareiškimas tapti piliečiu surašomas ant atitinkamos anketos (Form N-300 — Application for a Certificate of Arrival and Preliminary Form for a Declaration or Intention), kuri, pareikalavus, gaunama iš artimiausios imigracijos įstaigos (District Office). Iš tos pat įstaigos gaunami ir sugrįžimo leidimai pristačius tris paso fotografijas ir išpildžius reikalingą anketą.

Kitokiais reikalais, kaip tai giminių, sužadėtinių ar šeimos narių atsikvietimo reikalais kreipiamasi į centralinę įstaigą: **Commissioner of Immigration and Naturalization, Philadelphia, Pa.**

LIETUVOS GENERALINIS KONSULAS NEW YORKE

PAVERGTOMS TAUTOMS TRUKSTA VIENINGUMO

New York (LAIC) — Pavergtų tautų organizacijos mėgina organizuoti įvairius blokus. Betgi pačios interesuotos tautos kol kas nėra pavyzdingai susiorganizavusios. Tuo atžvilgiu lietuvių tautos organizuotumas, nepaisant laikinų negalavimų, darosi veik pavyzdingas kaimyninėms tautoms.

Latviuose

Latviai turi kelis organus, kurie nevisai susiderina. Bendrai imant, galima pastebėti tris susigrupavimus:

LCP (Latvijos Centralinė Taryba) — kuriai vadovauja vyskupas Jazeps Rancans, parlamentarų ir demokratinių partijų bei grupių laikomas "einančiuoju Latvijos Respublikos Prezidento pareigas". Mat, Prezidentui mirus ar negalint veikti, pagal Latvijos konstituciją tas pareigas eina Seimo pirmininkas arba, pastarajam mirus ar negalinti veikti, keli iš eilės vice-pirmininkai. Vyskupas Rancans tas pareigas paveldėjo, mirus Seimo pirmininkui ir pirmajam vice-pirmininkui. Apie LCP spiečiasi pagrindinės demokratinės partijos ir parlamentarai.

Greta LCP, yra **LNP** (Latviešu Nacionala Padome), kuri glaudžiai bendradarbiauja su Vokietijos latvių Centraliniu Komitetu, t. y. tremtinių rinktuoju organu. Kaikurie LNP nariai įeina į LCP sudėtį. Bendrai imant, atsižvelgiant į tremty patekusiųjų didžiumos praeities ryšius, šiai Tarybai pritaria žymi nacionalistiškai nusiteikusiųjų dalis, — o tokių yra daugiausia Vokietijoje. Švedijoje gyveną latviai, kurių tarpe esama nemažai buvusių Seimo narių ir senųjų demokratinių partijų veikėjų, remia LCP, o ne "ulmaninin-kus".

Apart šių dviejų organų, kurie pagal reikalą randa galimu susiderinti, yra dar diplomatų grupė, kuri vadovaujasi Latvijos kabineto, dar prieš okupaciją (1940 m. gegužės mėn.), suteiktais įgaliojimais eiti vyriausybės funkcijas. Pirmuoju įgaliotiniu buvo įvardintas Latvijos pasiuntinys Londone Zarinš, antruoju — velionis Alfreds Bilmanis. Parlamentininkai nėra linkę rimtai skaitytis su asmeniškais įgaliojimais, o diplomatai, kurių šefo gyvenamoji vieta neteikia perdaug "persidirbimo" progų, kaip ir pribijo "revoliucinių" ir "partijinių" visuomeninių organų. Atrodo, kad įgaliotinis daug mieliau traktuoja LNP.

Estuose

Vokietijoje gyveną estai nesukūrė organo, kuris pretenduotų vaidinti vadovaujamąją rolę. Ypatingai energinga estų kolonija susikūrė Švedijoje. Prieš porą metų senos "seiminės" partijos ir karo metu susikūrusių rezistencinių susigrupavimų atstovai Stockholme sudarė **ENR** (Eesti Natsionai Raad), kuriai pirmininkauja buvęs respublikos prezidentas ir socialdemokratų vadas August Rei. Švedijoje susispietė stipriausios estų intelektualinės pajėgos. Betgi likimo buvo lemta, kad svarbiausią postą užsieny teko užimti buvusiam jūrų teisės profesoriui, kuris iš konsulo Australijoje pareigų buvo atkeltas New Yorkan "laikinai eiti pareigas" Generalinio Konsulo ir tvarkyti (in charge) Pasiuntinybės reikalus. Mat, Estija taupumo sumetimais uždarė Pasiuntinybę Vašingtone ir pavedė savo konsului New Yorke pagal reikalą lankytis sostinėje. "Laikinai pareigas einančiojo" rankose atsidūrė daugelis reikalų, surištų su milijoniniais turtais (laisvėje išliko žymus kiekis laivų). Buvusieji ministeriai ir šiaip žymūs pareigūnai turi skaitytis su seniau mažai žinomu žmogumi, o pastarasis turi suderinti pretendentų ambicijas. Reikia pasakyti, kad ligi šiol veikla gražiai susiderino, nors nepasitenkinimo gali būti abiejuose pusėse, ir ypatingai tarp neramesnių "necionalistų".

Lenkuose

Rugp. 11 d. staigiai mirus Lenkijos "teisėtos vyriausybės" premierui Tadui Tomaszewskiui, lenkų tragiškas susiskaldymas naujai išryškėjo. Iš vienos pusės, apie Prezidento Augusto Zaleskio asmenį spiečiasi pilsudskininkų "monopolistai" ir endekų "eminencijos", nepajėgūs partijų pretenzijas suderinti. Tomaszewskio vyriausybė ėjo tik "globėjos" pareigas. Greta vyriausybės, yra ekspremjero Stanislovo Mikolajczyko grupė ir dar "Tautinės Vienybės Taryba", kurioje žymiai reiškiasi adv. Korbonskio asmenybė.

Ugnį nuolat pakursto "Cat" — Mackiewiecz, vilnietis, pagal kurį "legalinė" vyriausybė užsienyje "kaip tiktai yra reikalingiausia Lvovo ir Vilniaus reikalui".

Lenkai sudaro labai svarbią grandį — ir tebelieka viltis, kad jie pajėgs susitvarkyti ir nusikratyti fantastiškų "Oderio ir Neisės sienų vakaruose, 1921 m. Rygos sutarties sienų rytuose".

Baltgudžiuose

Gudai yra pasiskirstę į dvi pagrindines grupes: BNR (Balt. Liaudies Taryba) ir BCR (B. Centralinę T.), kurios neturi gero žodžio viena kitai.

Ukrainiečiuose

Prieš kelis metus pavyko sudaryti rimtą koalicinę UNR — Ukrainos Tautinę Tarybą arba Radą. Deja, neseniai tautininkų OUN atskilo — dėl nevienodų pažvalgų išlaisvinimo priemonių klausimais. OUN pastatė keletą reikalavimų:

"1. Užimti tiksliai ir ryškiai teigiamą poziciją dėl revoliuciniai — išlaisvinančios ukr. tautos kovos, kokią veda josios ginkluotos pajėgos UPA (Ukr. Sukilėlių Armija), kurios priešaky stovi ir jai vadovauja revoliuciniai — išlaisvinantis centras UHVR (Vyr. Ukr. Išlaisv. Taryba), kuri protestuoja ir priešinasi prieš maskvinės okupacijos ekspozitūrą — t. y. URSR vyriausybę.

"2. Užimti nuosaikią ir aiškią poziciją užsienių politikoje pasireiškiančių UNR narių prieš nepriklausomybinių pasireiškimų atžvilgiu...

"3. Pasipriešinti prieš bažnytiniai — religinio gyvenimo skaldymą ir tarpfonfesijinės kovos kurstymą...

"4. Pakeisti anti-demokratinę UNR struktūrą, kuri remiasi dirbtinai mekaniška partijų lygybe ir ignoruoja visos visuomenės valią ir nuotaikas".

Kai balandžio 2 d. posėdy UNR atmetė šiuos reikalavimus — gegužės 16 d. OUN nutarė pasitraukti, pažymėdama, kad nuo šiol UNR "savo sudėtimi, struktūra, politiniu valdymusi ir veikla nebesudaro bendrojo politinio centro, ir pasiliko tiktai kelių tremties partijų junginiu".

Iš šalies stebint šį liūdną pasireiškimą, atrodo, kad ukrainiečiai nacionalistai perdaug remiasi tariamaja UPA "ginkluota pajėga" ir bijosi tarptautinių sąjūdžių (įvairių internacionalų ir Europos sąjūdžio) — apart "ABN" (antibolševikinio Tautų Bloko) arba "Prometėjinio Sąjūdžio", kuris toli gražu nėra toks jau ryškus. Galop, konfesijų bendradarbiavimo politinėje kovoje yra sunku laukti, strykčiuojant perdėm nacionalistiškais šūkiais ir netaktiška "lyginimo" bravūra. Kelios socialistinės ir kitos demokratinės partijos dabarties įvykius vertina kitaip — modernaus europiečio, o ne užkietėjusio bekompromisinio nacionalisto akimis.

Pažvelgus į visus šiuos kaimyninių tautų sąjūdžius ir negalavimus, pastebimos dvi srovės: viena siekia balansuoto nacionalizmo, pažaboto bendrų Europos interesų ir kaimyninių tautų bendradarbiavimo demokratiniais pamatais; kita srovė išimtinai savosios tautos interesus stato aukščiau visko kito.

Antras būdingas reiškinys yra tas, kad — bent įsisenėjusią imigraciją turinčiose tautose — čia, Amerikoje, kraštutinis nacionalizmas neskaldo tautinių grupių iš vidaus. Pavyzdžiais gali būti mūsų ALT, ukrainiečių Ukr. Congress, Polish — American Congress (kame tautininkų KNAPP dalyvauja, nors reguliariai pakritikuoja didžiumą). Latviai vos bepradeda organizuoti jungtinį komitetą. Estai spiečiasi apie Pasaulio Estų Sąjungą, kuri, deja, yra registruota kaip "foreign Agent". Betgi netrukus laukiama grynai amerikinės estų centrinės tarybos.

AMERIKOS EKONOMINĖ SISTEMA

Rašo: The Hon. PAUL G. HOFFMAN

(Ekonominės Kooperacijos Administratorius)

Aš esu giliai įsitikinęs, kad Jung. Valstybių ekonominė sistema suteikia kiekvienam progų geresniam gyvenimui. Mūsų sistema yra dinamiška ir kurybinė — speciali forma kapitalizmo.

Mes esam linkę apibudinti kapitalizmą tik vien to žodžio prasmėje, nedarydami skirtumo tarp mūsų rūšies kapitalizmo, kuris yra nepaprastas ir kūrybinis, ir kapitalizmo, kuris yra praktikuojamas kitose pasaulio vietose. Vardan kapitalizmo daug kas įvyko įvairiose pasaulio vietose, ko Amerika negalėtų ginti. Mes galime ginti ir didžiuotis savo ekonomine sistema, kurią mes išvystėme ir vystome Jung. Valstybėse, bet turime būti tikri, kad tai yra mūsų specifinė kapitalizmo forma, kurią mes giname. Šis dalykas man pasidarė aiškus, kada man teko pažinti kapitalizmą taip, kaip jis yra praktikuojamas kitose pasaulio vietose. Mūsų sistema yra nepaprasta. Ji yra taip amerikietiška kaip "baseball", ir jos dinamizmo ir kūrybos elementai gali būti pritaikomi visam pasauliui.

Viena iš mūsų ekonomijos ypatybių yra, kad kiekvienas gali daryti lemiamus sprendimus. Vedėjai mūsų 4 mil. įvairių užsiėmimų turi imti savo sprendimų atsakomybę.

Mūsų mokslo įstaigų direktoriai nustato, ką ir kaip jie mokys, ir mūsų piliečiai, virš 100 mil., yra laisvi pasirinkti savo darbą, gyvenimo vietą ir, kaip praleisti savo pinigus.

Mūsų sistemą charakterizuoja stiprūs pasiryžimai. Tiems, kurie sunkiai dirba ir galvoja, yra puikus atlyginimas.

Mes plačiai pajungėme mechaninę jėgą — pritaikėme. Mašinų jėga vis darosi stipresnė ir stipresnė ir yra vienas iš žymiausių faktorių, kodėl mūsų gyvenimo standartas yra toks aukštas ir kodėl mes taip ekonomiškai išaugome.

Pas mus yra teisingas paskirstymas. Amerikiečiai turi 45 mil. automobilių, kas aiškiausiai įrodo, kad įeigos plačiai skistamos tarp mūsų žmonių. Suvirš 90% iš mūsų priklausome vidutinei klasei, nesame nei turtingi nei biedni.

Mano nuomone, tie yra svarbiausi bruožai mūsų ekonominės sistemos. Kitas klausimas yra: ar gerai ji mums tarnauja? Pirmiausia turime pažiūrėti, kaip ekonominė sistema liečia žmones. Ką ji jiems suteikia ir ką ji jiems daro? Kada klausiu, ką jiems suteikia, aš noriu inoti, ar jie turi užtektinai maisto; ar maistas tinkamas, ar miego vieta patogi. Ar jiems šilta? Ar jie turi vonias, automobilių, radijo, pieno ir visus kitus daiktus, kurie sudaro gerą gyvenimo standartą. Kada aš užklausiu, ką ji jiems daro, aš noriu žinoti, ar Jūsų gyvenimas yra įdomus? Ar darbo sąlygos geros? Ar jie jaučia, kad prisideda prie gyvenimo; kaip su kitais sugyvena; ar turi laiko skaityti? Ar laisvai pasirenka tikybą? Ar gali pasiklausyti geros muzikos? Ar kūryba gali laisvai pasireikšti?

Galima apibudinti materialinę naudą mūsų sistemos viename paragrafe. Gal mūsų sistema nėra tobula, bet pagal ją 7% pasaulio žmonių gamina beveik 50% viso pasaulio pagamintų reikmėnų ir tie reikmenys yra išdalinti visiems taip, kad eilinis amerikietis šiandien gali džiaugtis tokiu gyvenimo standartu, kokio jam visas pasaulis pavydi.

Nuo 1890 m. skaičius mūsų aukštesnės mokyklos užbaigusių užaugo apie 13 kartų daugiau, negu mūsų gyventojų skaičius, ir skaičius kologijas baigusių šešis sykius.

Mūsų Amerikos ekonominė sistema yra pagrįsta laisve, ir laisvė joje yra skatinama. Ir laisvi žmonės gali geriau gaminti, galvoti ir, kada reikalas atsiranda, geriau kovoti, negu betkokioj vergijos sistemoje. Mūsų tikslas kaip laisvų žmonių išlaikyti taiką ir padėti kitiems žmonėms likti laisvais ir stipriais.

LENKAI GARSINA BALTGUDŽIUS

New York (LAIC) — Nuo š. m. pavasario, lenkų Inter-Catholic spaudos agentūra dažnai garsina baltgudžių veiklą ir likimą.

Iš įdomesnių pranešimų, pastebėtina žinia iš Louvain, Belgijos, kur katalikai studentai baltgudžiai įsteigė savo draugiją. "Tos organizacijos globėjas yra (latvis) vyskupas Boleslovas Sloskans iš Mohylevo diecezijos, bolševikų kalintas, ištremtas į kacetą Solovkuose ir galop iškeistas už latvius komunistus. Galop vyskupas atsidūrė tremtyje, kur jis vysto energingą tikybinę, kultūrinę ir visuomeninę veiklą. Jis yra labai mėgiamas ne tiktai katalikų baltgudžių, bet ir stačiatikių. Vyskupas Sloskans yra didelė moralinė ramstis baltgudžių studentams, gyvenantiems Vakarų Europoje".

Liepos mėn. buvo rašoma apie "Amerikos Baltgudžių Katalikų Draugijos" įsisteigimą New Yorke. Pirmininku esąs Stanislav Hrynkievič, vicepirm. Vaclav Ponuceviš, ižd. Bron. Denilovič, ir sekr. Andrej Popko. Be to, pranešta apie Prano Skorynos Mokslo Draugijos New Yorke suruoštą paskaitą apie sovietinius kacetus. Paskaitą skaitė inž. Nikita Kiekalo, patsai gyvenęs Solovkuose ir kitur.

Rugp. mėn. rašoma apie gudų kunigų persekiojimus.

Rusai ieško Arkivyskupo J. Skvirecko Austrijoj?

Gautomis žiniomis iš Vokietijos, rusų repatrijacinė komisija Austrijoj pradėjo "ieškoti" Arkivyskupo J. Skvirecko, kad jį iš ten pergabentų į Lietuvą ir, žinoma, po to arba nukankintų arba pasiųstų į Sibirą baisiai mirčiai.

Arkivyskupas Skvireckas gyvena Austrijoj, Zamse, prancūzų zonoj. Taigi ten apie jį ir pradėjo suktis rusų repatrijacinė komisija.

Vietos vyskupas dėl tokio akiplėšiško rusų sauvaliavimo įteikęs prancūzų okupacinei valdžiai griežtą protestą.

Kaip matome, begėdiškieji rusai jau kimba ir prie garbingiausiųjų tremtinių, norėdami ir juos likviduoti! Kada gi ateis galas rusų sauvaliavimui ir kas juos pažabos?

SOVIETAI DEMONSTRUOJA SAVO PAJĖGAS

London (LAIC) — Balandžio mėn. Klaipėdos uostan atvyko stambus karo laivyno navigacijos karininkų būrys. Visi karininkai priklauso kontr-admirolo Dubrovino "šiaurės vakarų laivyno komandai".

Šiems nekviestiems svečiams atvykus, prasidėjo nardomųjų laivų aprūpinimas naujais priešradariniais aparatais ir patobulintais "Schnorkel" įrengimais, kurie šį pavasarį buvo išbandyti Tolimųjų Rytų laivyno bazėse. Naujieji aparatai neva neutralizuoja radarinių spindulių reakciją. Nardomieji laivai dabar apginkluojami raketiniais ginklais. Apie 20 Baltijos laivyno nardlaivių perkelti į Murmanską. Tai vis naujausios statybos laivai, kurių modeliai pavadinti "DO" ir "V". "DO" laivai dargi vadinami "odinočki" ir neva gali plaukti 300 — 350 metrų gilumoje ligi 17 mazgų per valandą.

Lietuvos SSR "kariuomenės vadas" gen. Smirnov gegužės mėn. paskirtas... "Evakuacijos Bazės Komendantu"... Tos bazės štabas įkurdintas Rytprūsiuose, gi Lietuvon atkeldintas oro laivyno štabas, kuris vadovauja visai aviacijai Lietuvos, Latvijos ir Rytprūsių teritorijoje. Baltgudijos apygardos aviacijos štabas pasiliko prie Lietuvos sienos, betgi jo operacijų skyrius kažkodėl nukeltas į Brest Litovską.

IŠ KATALIKŲ PASAULIO

° Kunigas Andrej Ourousoff yra vienintėlis tikras rusas jėzuitas Amerikoj. Jis gimęs Maskvoj. Dabar jį pakvietė profesoriumi į Fordham universitetą. Jis dėstys rusų galvosenos istoriją ir dabartinę religijos būklę Sovietų Rusijoj.

° Paryžiaus arkivyskupas Maurice Feltin suspendavo kunigą Jean Boulier neribotam laikui už jo komunistinę veiklą. Vyskupas pareiškė, jog tam kunigui bus grąžintos kunigiškos teisės tik tada, kai jis susitvarkys ir liausis dirbęs kenksmingą darbą Bažnyčiai.

° New Yorko gydytojas Dr. Leon Adcock ir jo žmona gydytoja Dr. Madeline Adcock, abu katalikai, išvyksta į Pietų Afriką misijų darbams. Jie ten gydys ne tik krikščionis, bet ir pagonis bei magometonis. Gydytoja Madeline Adcock pirma buvo nekatalikė, presbiterijonė. Jos senelis buvo žydas. Susipažinusi su dabartiniu savo vyru, ji atsivertė į katalikų tikėjimą. Affrikoj ji bus labai naudinga gydyti ir magometonėms moterims, kurioms uždrausta gydytis pas vyrus gydytojus. Šie abu gydytojai nusprendė išvykti į misijas po to, kai per keletą šeimyninio gyvenimo metų jie nesusilaukė vaikų.

° Pietų Korėjos Respublikos valdžia įteikė Jungtinių Tautų 57 valstybių atstovams memorandumą dėl gresiančio tikro pavojaus krikščionims raudonųjų užimtose vietose. Memorandume rašoma, kad tose vietose raudonieji rengiasi sunaikinti 400.000 protestantų ir 300.000 katalikų.

KREDITŲ SUVARŽYMAI

Pradedant nuo rugsėjo (September) 18 d. pirkimas "ant išmokėjimo" (installment) bus šiek tiek suvaržytas. Perkant automobilius reikės padaryti bent trečdalį kainos įmokėjimą, o likusią dalį reikės sumokėti ne vėliau, kaip per 21 mėnesį.

Perkant tokius daiktus, kaip šaldytuvus, radio ir televizijos aparatus, skalbiamas mašinas ir įvedant vėdinimą (air conditioning) reikės įmokėti ne mažiau 15 procentų iš anksto ir baigti išmokėjimą per 18 mėnesių.

Perkant baldus ir divonus įmokėjimas turi buti 10 nuošimčių ir išmokėjimas per 18 mėnesių.

Namų pataisymai, pagerinimai ir perdirbimai turi buti apmokami taip: 10 nuošimčių iš anksto ir išsimokėti per 30 mėnesių.

Tokie yra pirmieji patvarkymai. Pardavėjai ir pirkėjai, kurie nesilaikys šitų patvarkymų, gali buti nubausti metus kalėjimo ir $5.000 pabaudos.

Pirkėjai, kurie moka grynais pinigais arba ima prekes iš krautuvių ant "charge account" šituo patvarkymu nėra visai paliečiami.

Patvarkymas padarytas, kad žmonės mažiau prekių pirktų "ant išmokėjimo".

ŽYGIS UŽ LAISVĘ

Generolas Lucius D. Clay, kuris vadovavo garsiam Berlyno Airlift — oro koridoriui — būdamas Militariniu Gubernatoriumi U. S. Zonoj Vokietijoj, išsiuntė specialų pakvietimą visų Jung. Valstybių svetimų kalbų spaudai ir skaitytojams "prisidėti prie dvasinio žygio, kuris paveiks žmonių mintis ir širdis, kur tik laisvė yra prispausta komunistų melais ir agresija. Šis žygis suteiks dvasinę paramą panašiai kaip anas garsus Berlyno airliftas suteikė materialinę paramą, pristatydamas reikmenų, kuriuos komunistų diktatūra bandė sulaikyti mūsų sekcijoj Berlyne.

Dabar pasitraukęs į civilinį gyvenimą, Generolas Clay sutiko priimti pirmininko vietą "Crusade for Freedom" vajui, kuris buvo formaliai atidarytas Darbo Dienoje Generolo Dwight D. Eisenhowerio, kurio kalba buvo transliuojama visai tautai iš Denver, Colorado.

Šios kovos svarbiausias tikslas yra suteikti kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui JAV progą pasirašyti po Laisvės Deklaracija, tuo suteikiant savo asmenišką atsakymą ir paneigiant komunistų didelius melus ir insinuacijas. Vajus tęsis ligi spalio mėnesio vidurio.

Antras tikslas yra suteikti kiekvienam pasirašyti progą sustiprinti savo Laisvės Deklaraciją su auka, pagal savo išgalę, ir kuri bus naudota palaikymui Radio Free Europe.

Kovos simbolis yra 10-tonų Laisvės Varpas, kuris buvo specialiai paruoštas šiam tikslui. Lietas ir nustatytas viename garsiame varpų fabrike Anglijoj, šis varpas bus išsiūstas iš New Yorko rugsėjo 10 d. ir apkeliaus visas Jung. Valstybes.

Kada vajus užsibaigs spalio mėn., Laisvės Sąrašas, su Laisvės Deklaracija ir Laisvės Varpu bus išsiųstas į Berlyną, kur varpas bus pakabintas Berlyno miesto rotušės bokšte arba Rathaus; ir sąrašai bus nuolatiniai įamžinti bokšto bazėj. Tikima, kad pirmas varpo balsas iš Berlyno, už Geležinės Uždangos suskambės Jung. Tautų Dienoje spalio 24 d. Iškilmingos apeigos, kurios turės gilią tikybinę kaip ir politinę reikšmę, apvainikuos varpo dedikaciją ir įamžinimą Laisvės Sąrašo.

Savanorių aukos, duotos pasirašytojų, bus vartojamos toliau remti ir išplėtoti Radio Free Europe darbą, kuris siunčia kasdieninias programas nuo liepos 14 d. (Prancūzijos Bastille Dienoje) iš strateginės vietos Vakarų Europoje į pavergtus Rytų Europos kraštus, jų kalbose. Nevaldiška organizacija, Radio Free Europe, gali perduoti žinias efektingiau pavergtiems kraštams už Geležinės Uždangos, nes ji valdžios nevaržoma. Bet būdama privatinė nuosavybė, Radio Free Europe pasiremia žmonių duosnumu.

"Visi iš mūsų čionai Amerikoje bendrai turime pasitikėjimą laisvei", sako Generolas Clay. "Keli iš mūsų atsiekėm tą laisvę čionai atvykdami, bėgdami iš pavergtų šalių užsieny. Daugelis iš mūsų paveldėjimo laisvės meilę iš mūsų ainių, kurie už ją kovojo arba praeitose kartose atvyko čionai jos ieškodami".

"Mes visi turime būti dalyviais šių dienų už žmonių mintis ir lojalumus. Kiekvienas iš mūsų turi asmeninę pareigą, kuri gali atrodyti mažos vertės dabartinėj krizėj. Bet jeigu visi iš mūsų prisidėsime prie Kovos už Laisvę, kiekvienas iš mūsų jaus, kad jis asmeniškai remia šią svarbią kovą už žmonių mintis.

"Aš esu tikras, kad amerikiečiai, suprasdami šios kovos svarbą pridės savo vardus prie Laisvės Sąrašo ir paaukos Radio Free Europe ir ragins savo gimines ir draugus taip pat daryti".

Tada laisvės trimito šauksmas pasieks net ir Kremliaus sienas, ir tos sienos turės eventualiai subyrėti.

Kovą už laisvę sponsoruoja National Committee for a Free Europe, Inc., kuri operuoja Radio Free Europe. Komitetas turi specifinį užgyrimą JAV prezidento ir jame aktyviai dalyvauja Kongreso nariai, valstijų gubernatoriai, tikybos, apšvietos, biznio, ūkio, darbo ir visuomenės vadai visoje JAV. Būstinė yra Empiro State Building, New York, New ork.

LATVIŲ PASAULINIS KONGRESAS IR DAINŲ ŠVENTĖ

New York (LAIC) — LNP ir LCK Vokietijoje paskelbė atsišaukimą į pasaulyj išblaškytus laisvus latvius įsijungti į žūtbūtinę kovą už nepriklausomos Latvijos atsteigimą. Tuo tikslu šaukiamas Pasaulinis Latvių Kongresas 1951 metais — vietos kol kas nenurodant.

Tuo tarpu Amerikos latviai planuoja per 1951 m. Jonines (birželio 23 — 25 d.) suorganizuoti New Yorke Dainų Šventę.

ŽINIOS IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

LIETUVIAI ADMINISTRACINIAI MASKOLINAMA

New York (LAIC) — Bolševikinė spauda tiktai liepos 5 d. paskelbė Justo Ignatievičiaus Paleckio ir Stasio Ignatjevičiaus Pupeikio birželio 20 dienos "įsaką", pagal kurį, maskolišku pavyzdžiu, Lietuva padalinama į 4 "oblastis" arba "apygardas", kurios savo kelių paskirstytos į 87 "rejonus", vieton buvusių apskričių, į kuriuos įeina "rejonų centriniai miestai ir apylinkių tarybos (sovietai)". Tuo būdu betkurie savivaldos pasireiškimai panaikinti, ir dabar Lietuvą valdys keli šimtai "operatyvinių partijos įgaliotinių".

"Oblastys" sudarytos iš šių "apylinkių tarybų":

VILNIAUS APYGARDA

Vilniaus miestas ir šie "rejonai": Anykščių, Daugų, Druskininkų, Dūksto, Dusetų, Eišiškių, Ignalinos, Kovarsko, Molėtų, Nemenčinės, Naujį Vilnios, Pabradės, Smėlių (centras Ukmergėje), Šalčininkų Švenčionėlių, Švenčionių, Širvintų, Trakų, Ukmergės, Utenos, Varėnos (stoties), Vievio, Vilniaus ir Zarasų. Tas beveik atitinka buvusios Vilniaus "gubernijos" sienoms dabartinės Lietuvos ribose.

KAUNO APYGARDA:

Kauno miestas ir šie "rejonai": Alytaus, Ariogalos, Jezno, Jonavos, Jurbarko, Kazlų Rūdos, Naumiesčio (buv. Kudirkos Naumesčio), Panemunės (centras Kaune), Prienų, Raseinių, Simno, Šakių, Veisėjų, Vilijampolės (centras Kaune), Vilkaviškio, Vilkijos ir Žiežmarių.

ŠIAULIŲ APYGARDA

Šiaulių miestas ir šie "rejonai": Akmenės, Biržų, Dotnuvos, Joniškėlio, Joniškio, Kelmės, Kupiškio, Kuršėnų, Linkuvos, Obelių, Pakruojaus, Pandėlio, Panevėžio, Pasvalio, Radviliškio, Ramygalos, Rokiškio, Šeduvos, Šiaulių, Troškūnų, Tytuvėnų, Užvenčio, Vabalninko ir Žagarės.

KLAIPĖDOS APYGARDA:

Klaipėdos miestas ir šie "rejonai": Klaipėdos, Kretingos, Mažeikių, Pagėgių, Plungės, Priekulės, Rietavo, Salantų, Sedos, Skaudvilės, Skuodo, Šilalės, Šilutės, Tauragės, Telšių ir Varnių.

Šis suskirstymas pagal maskolišką kurpalių duos naujų progų gyventojų dokumentams tikrinti ir terorizuoti, bei daugiau maskolių valdžion įtaisyti.

LIETUVOJE PRASIDEDA VIETINIŲ PARSIDAVĖLIŲ "ČISTKA"

New York (LAIC) — Pagal tik ką gautas žinias, Kremliaus Politbiūro pareigūnas Pervuchin, netikėtai užklupęs Latviją ir Estiją su VKP/b įgaliotinių ruja, baigė "valymo darbą" Estijoje, baigia "valyti" Latviją, ir jau persikėlė Lietuvon.

Pervuchinas smarkiai iškoliojo Latvijos ir Estijos partijos dalinių CK (centralinius komitetus) už neveiklumą, ypatingai "jaunuomenės perauklėjimo srity". Komsomolas provincijoje, tarp žemės ūkio darbininkų, esąs "tolygus nuliui", anot Pervuchino, ir "lektoratų" veikla šlubuoja.

Lietuvos "saugumo ministeris" Piotr Kapralov su "ministrais" Bertašiūnu ir "Liaudim" jau išleido pirmuosius patvarkymus MVD — MGB organams ir milicijai. Lietuvos "kolūkių ministeris" skubiai iškviestas Maskvon. Derliaus ir inventorių skirstymą perėmė draugo Andriejevo vadovaujama komisija.

Pervuchinui atvykus Lietuvon, susyk pasklido gandas apie Lietuvos ir Latvijos jaunuomenės "mobilizaciją" darbams Rusijos gamybos centruose ir naujuose Ukrainos ir Baltgudijos "gigantuose". Gigantai yra milžiniški kolchozai, ligi 20,000 ha. žemės ir pilnai motorizuoti. Lietuvoje irgi jau naikinami smulkūs "kolūkiai" ir tempas bus pagreitintas šį rudenį.

Draugas Ozarskij, vienas LK P/b CK sekretorių, pravedė kolūkių ir dar nesukolektyvintų ūkių inventorių reviziją. Jis nusiskundė CK posėdy, kad netgi minimalinės 1948 — 1949 m. plano nustatytos galvijų auginimo kvotos toli gražu nebuvo pasiektos. To pasekmėje, nutarta paspartinti kolektyvizaciją ir kolūkių grupavimą į gigantus.

Naujovė yra ta, kad nuo š. m. rudens kolūkių gyventojai bus viešai, ne tiktai MGB — MVD knyygose, rūšiuojami "palankių" ir "nepalankių" kategorijomis. "Nepalankūs" gali būti iškeliami į kitus "rajonus" arba į kitas "respublikas" — nors tas visuomet buvo praktikuojama. Nuo dabar spaudoje bus dar daugiau "džiaugsmo" ir "ištikimumo" bei meilės išmintingiausiam vadui drg. Josifui Stalinui pareiškimų — kol krašte siautės Pervuchino užsiundyti MGB — MVD — "sotrudnikai" ir "įgaliotiniai". Numatomi stambūs pasikeitimai netgi partijos CK sudėty, nekalbant apie eilinius partijos narius — Lietuvoje gimusiųjų tarpe.

"LIETUVIŲ ŽINIOS" VĖL EIS

Penkias savaites nesirodžiusios "Lietuvių Žinios" vėl leidžiamos senųjų leidėjų, nes Tėvai Pranciškonai atsisakė nuo "Lietuvių Žinių" leidimo ir redagavimo.

Kol bus surastas pastovus "L. Ž." redaktorius, tas pareigas laikinai eis buvęs ilgametis "Lietuvių Žinių" redaktorius **Stasys Gabaliauskas.**

Visi senieji laikraščio korespondentai ir bendradarbiai yra nuoširdžiai prašomi siųsti korespondencijas, pranešimus ir visokią informaciją. Naujai persitvarkiusi laikraščio redakcija yra pasiryžusi duoti daugiau žinių iš vietos lietuvių gyvenimo. Jeigu, kurie neturite laiko rašyti, galite pašaukti redakciją telefonu HEmlock 1-3121, priimsime žineles ir patalpinsime į laikraštį.

Sujungtomis jėgomis padarysime laikraštį įdomų plačiajai visuomenei.

PITTSBURGHIEČIAI LABAI PASIGEDO SAVOJO LAIKRAŠČIO

Ilgesnį laiką "Lietuvių Žinioms" nebeišeinant, redakcijon ėmė plaukti daugybė laiškų ir telefoninių šaukimų, kuriuose išreiškiamas stiprus pageidavimas, kad laikraštis vėl eitų.

Senieji leidėjai pildydami visuomenės norą nutarė laikraštį leisti, bet tuo pačiu kartu prašo visų skaitytojų ir plačiosios mūsų apylinkės lietuvių visuomenės, visomis išgalėmis tą laikraštį paremti raštais, korespondencijomis ir nors kelių dolerių auka. Kad ir mažiausia pagelba bus labai įvertinama ir dėkingai priimama.

Laikraščio leidimas yra didelė našta, mažai grupei žmonių. Ta našta pasidaro daug lengvesnė, jei didesnis būrys žmonių prisiima dalelę atsakomybės ir šiek tiek pasiaukoja. Jeigu norime, turėti savo kolonijoje laikraštį, tai turime trupučiuką pasiaukoti.

NAUJŲ ŠĖRININKŲ VAJUS

"Lietuvių Žinių" leidėjų bendrovės kapitalas yra labai nedidelis. Norint laikraštį sustiprinti ir paįvairinti, senieji šėrininkai nutarė padidinti šėrų (akcijų) kapitalą, parduodant keleto tūkstančių vertės naujų šėrų. Vieno šėro kaina TIK 10 DOLERIŲ. Kiekvienas geros valios ir savo lietuvišką laikraštį branginąs lietuvis gali įstengti įsigyti vieną kitą šėrą. Lauksime kas bus pirmieji lietuviškos spaudos pionieriai Pittsburghe?

Iš lietuviškųjų organizacijų, **Liet. R. Katalikų Federacijos apskritis savo susirinkime, pereitą sekmadienį, rugsėjo 17 dieną, nutarė nupirkti 100 šėrų už $1000.00.**

Būtų gražu, kad ir kitos mūsų apylinkės lietuviškos draugijos pasektų Federacijos pavyzdžiu ir įsigytų "Liet. Žinių" b-vės šėrų.

"LIETUVIŲ ŽINIŲ" LEIDĖJŲ B-VĖS SUSIRINKIME,

įvykusiame rugsėjo 18 d., nutarta:

1) "Lietuvių Žinių" leidimą tęsti;

2) Redaktorium kviesti Stasį Gabaliauską, kuris pareiškė apsiimąs tik laikinai redaguoti "L. Ž.", kol bus surastas nuolatinis ir pastovus redaktorius;

3) Bendrovės valdybon išišrinkti: Inž. Ant. Mažeika — pirm., Jonas Grėbliūnas — vice pirm., Viola Jakštienė — sekretorė, Izabelė Puskunigienė — iždininkė, Adolfas Paleckis — kasos globėjas. "Lietuvių Žinių" administratoriaus paskirimą įvykdyti pavesta naujai išrinktai valdybai.

PRIEŠSEIMINIS L. R. KATALIKŲ FEDERACIJOS APSKRIČIO SUSIRINKIMAS

įvyko pereitą sekmadienį, rugsėjo 17 d., Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Pirmininkavo inž. A. Mažeika, sekretoriavo Nelė Kuncevičiūtė.

Susirinkime padaryta visa eilė labai svarbių nutarimų:

1. Seimo delegatų registracija, rūpinsis komisija, kuriai pirmininkaus Vyčių apskričio pirmininkas Viktoras Zink. Jam pagelbės vytės iš abiejų Pittsburgho kuopų.

2. Lietuvos Vyčių 19 kuopa South Side, pirmininkaujant kun. J. Girdžiui, sudarys kongreso svečių priėmimo komitetą, kuris rūpinsis svečių priimtuvėmis rugsėjo 29 dieną ir "margumynų vakaro" surengime rugsėjo 30 dieną. "Margumynų vakaro" programai vadovaus pats Federacijos apskričio pirm. Ant. Mažeika. "Margumynų vakaro" koncertinę dalį išpildys žymi solistė iš Chicagos Izabėlė Motekaitienė, Homestead parapijos choro oktetas ir Šv. Kazimiero parapijos choras. Be koncertinės dalies bus dar įvairių kitų pamarginimų ir linksmi šokiai.

Į "Margumynų vakarą" kviečiama kuoskaitlingiausiai atsilankyti Pittsburgho lietuvių visuomenė. Įžanga tik $1.00 asmeniui, vieta — Šv. Kazimiero parapijos svetainė. Vakaro pradžia 8:30 p. m.

3. Sekmadienį, spalio 1 dieną po iškilmingų Šv. Mišių, Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje svetainėje rengiami kongreso svečiams ir delegatams pagerbti iškilmingi pietūs, kuriuose taipgi prašome dalyvauti Pittsburgho visuomenę, o ypač įvairių draugijų veikėjus. Įžanga $2.00 asmeniui. Po pietų bus trumpa kalbų programa, kuriai vadovaus Federacijos apskričio vicepirm. S. Gabaliauskas.

Iškilmingų pietų surengimu rūpinsis komisija iš 3-jų asmenų, — šeimininkės E. Kvederienė, Antanina Naujeliūtė ir A. Keraitis.

Bilietų į visus kongreso parengimus galima gauti "Lietuvių Žinių" redakcijoje ir pas kongreso rengimo komiteto narius.

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Šiais metais Kunigų Vienybės seimas įvyks rugsėjo 28 d. Seserų Pranciškiečių Vienuolyne, Mount Providence, R. D. 10, Pittsburgh 27, Pa. Seimas prasidės Šv. Mišiomis 9 valandą ryte koplyčioje. Sesijos prasidės lygiai 10 valandą.

Kviečiame visus kunigus dalyvauti seime. Provincijos prašomos prisiųsti delegatus ir savo veiklos raportus. Centrinių Organizacijų dvasios vadai pagaminkite pranešimus. Sumanymus ir pageidavimus prisiųskite iš anksto Centro pirmininkui.

Kunigų Vienybės
Centro Valdyba

ŠVENTOJI VALANDA KATEDROJE

Spalio 1 dieną, 3 val. po piet, Kongresas baigsis Šventąja Valanda Pittsburgho Katedroje, kur telpa virš 2000 žmonių. Visų lietuvių šventa pareiga dalyvauti tose nepaprastose iškilmėse. Tai mūsų tautinės garbės reikalas.

Kongreso užbaigtuvėm Katedron atvyksta skaitlingos lietuvių ekskursijos iš Du Bois, Vandergrift ir kitų apylinkės miestų. Nejaugi, Tu, brolau lietuvi, Pittsburghieti, liksi namie ir neprisidėsi prie tokio švento mūsų tautos reikalo?

GAUSI PITTSBURGHO LIETUVIŲ JAUNIMO DELEGACIJA L. VYČIŲ SEIME CHICAGOJE

Lietuvos Vyčių Seimas Chicagoje, įvykęs š. m. rugsėjo 8, 9 ir 10 dienomis sutraukė gausų būrį lietuvių jaunimo iš visų lietuvių kolonijų Amerikoje.

Dalyvavo apie 150 delegatų ir antra tiek svečių.

Iš Pittsburgho buvo nuvykę Vyčių 19-tos kuopos atstovas adv. Stanley Simon (Simonavičius) išrinktas L. Vyčių Centro Valdybon, kasos globėju. Sveikiname Stanley Simon užėmusį taip garbingas pareigas Vyčių organizacijoje. Vyčių 19 kuopos pirmininkė, Antanina Naujeliūtė buvo irgi seime ir turėjo didelę progą būti išrinkta Centro raštininke, bet tuo tarpu, kad ėjo rinkimai ji buvo kur tai išėjusi ir negalėjo jos surasti.

CIVILINĖS APSAUGOS ĮSTAIGA

(ofice of civil defense) viešai atsišaukia į visus lojalius amerikiečius, prašydama:

1) šioje pavojingoje valandoje, kada karo gresmė yra tokia didelė, stebėti kiekvieną galima priešvalstybinį veiksmą;

2) ką nors įtartino pastebėjus pačiam nieko nedaryti, bet pranešti Federal Bureau of Investigation (FBI), New Federal Building, 6-tas aukštas, telefonas GRant 1-2000;

3) pranešant, jei nori gali pasakyti savo vardą, kuris bus laikomas griežtoje paslaptyje, o jei nenori, tai gali ir vardo nepaduoti.

Patriotingi piliečiai, gyvenantieji arti dirbtuvių, elektros ir vandens stočių, maisto sandėlių, telefono ir radio stočių, tiltų, tunelių, geležinkelių, airportų ir kelių mazgų, ypač būkite akylūs ir kiekvieną priešo įtartiną veiksmą raportuokite FBI.

ESPLEN,

Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 24 dieną, Šv. Vincento parapijos moterų klubas rengia įdomų kortavimo vakarą, kurio pelnas skiriamas naujos bažnyčios statybos fondui. Rengėjos prašo visus parapijiečius ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šį parengimą.

Didelis susidomėjimas Federacijos Kongresu

Mūsų apylinkės žmonės labai domisi įvykstančiu Pittsburghe L. Kat. Federacijos Kongresu. Draugijos renka delegatus į Kongresą ir šiaip žymus skaičius mūsų apylinkės žmonių žada vykti į kongreso posėdžius ir visus parengimus. Katedron dalyvauti Šventojoje Valandoje, žadame vykti visi. **Koresp.**

SOUTH SIDE

Jau nuo senai antradieniais Šv. Kazimiero bažnyčioje laikomos Šv. Antano garbei pamaldos serijomis po tryliką antradienių. Tas pamaldas uoliai ir gausiai žmonės lanko net iš tolimesnių Pittsburgho miesto parapijų. Praeitos savaitės antradienį pradėta nauja serija tų trylikos antradienių. Nors pasitaikė smarkus lietus ir nepatogus oras, bet maldininkų didelis būrys atsilankė. Trumpą, bet įspūdingą pamokslėlį pasakė kun. Vladas Karaveckas. Kitais antradieniais per visą seriją pamokslus sakys kun. Vincas Brennen. Šv. Antano garbintojai turėtų apaštalauti, vis kas kart gausiau į šias pamaldas lankydamiesi. Ypač šiais pasaulinio suirimo laikais turėtume uoliau melstis, prašydami Šitą Didelį Stebukladarį užtarimo, kad per Jo užtarimą Aukščiausias pasigailėtų kenčiančios žmonijos ir grąžintų pasaulinę taiką, kurios taip visi trokštame.

° Už savaitės įvyksta Katalikų Federacijos Kongresas ir čia pas mus suvažiuos iš tolimesnių ir tolimų lietuvių kolonijų delegatai pasitarti katalikų reikalais, ypač apie sėkmingesnį katalikų veikimą. Mūsų tretininkai praeitą sekmadienį turėjo susirinkimą, kurį jų dvasios vadas atidarė malda ir pasakė trumpą prakalbėlę, primindamas tretininkams, kaip jie gali daug prisidėti prie katalikiško veikimo. Apsvarstę Federacijos svarbumą, išrinko šias tris delegates atstovauti tretininkus kongrese: M. Blumbergienę, B. Čeponienę ir M. Petraitienę. Tretininkai entuziastiškai ruošiasi visi kongrese dalyvauti, o ypač visi būti Šv. Povilo katedroje Šv. Valandoje. Ilgametei tretininkų raštininkei Juzei Troskienei — Klemaitienei persikėlus į North Side gyventi, jos vietoje išrinkta nauja vikri raštininkė — p. Magdalena Petraitienė. Pagaliau tretininkai, apsvarstę įvairius reikalus ir užsimokę mėnesinius mokesčius ir atkalbėję maldą, pakelta nuotaika baigė susirinkimą.

° Girdėti, kad ir kitos draugijos, pav., Šv. Rožančiaus, Sodaliečių, SLRKA kuopa, Vyčių kuopa, St. Casimir's Social Club, Motinų Klubas žada uoliai ir gausiai kongrese dalyvauti. Juo labiau kongresas artėja, juo labiau visi susidomėję jam ruošiasi. Kokia bus kongreso programa, skaitytojas gali rasti čia pat "Lietuvių Žiniose", kitoje vietoje plačiau aprašytą.

° Šio mėnesio pradžioje kaip kitose, taip ir mūsų pradinėje ir aukštesniojoje mokykloje prasidėjo mokslas. Nors prie pradinės mokyklos atidaryti du dideli kambariai, tačiau visi užpildyti. Kiek teko patirti, šiais metais pradinėje ir aukštesniojoje mokykloje yra netoli 400 mokinių. Seserų mokytojų turime dvyliką ir vieną pasaulietį profesorių iš Duquesne universiteto, kurs aukštesniojoje mokykloje kas savaitę turi lengvas paskaitas iš sociologijos, pritaikytas to amžiaus mokiniams. **Dėdė**

VISI KLAUSO LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ TRANSLIUOJAMŲ IŠ

WMCK — 1360 KILOCYCLES, McKEESPORT, PA., STOTIES

Lietuvių Radio Žinių programa transliuojama kiekvieną sekmadienį 1:45 val. po pietų. Jai vadovauja Tėvai Pranciškonai. Kiekvienoje programoje yra religinė ar kultūrinė paskaitėlė, įvairios žinios, gerai paruošti montažai ir gražios lietuviškos dainos, dėl to visi mielai klausosi ir gėrisi.

Jeigu turite ką nors paskelbti, pasveikinti ar pareikšti užuojautą, tai savo pranešimus siųskite: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa., telefonas: Bridgeville 41.

Lietuvos Vyčių, Knights of Lithuania, Radio Valandėlė. Pasibaigus Lietuvių Radio Žinių programai, kiekvieną sekmadienį iš tos pačios WMCK — 1360 kilocycles stoties 2:10 — 2:25 val. Pittsburgho apskrities Vyčiai transliuoja įdomią programą, susidėnčią iš kalbų, žinių, lietuviškos muzikos ir dainų.

Jei norite šioje Radio Valandėlėje skelbtis kreipkitės: Knights of Lithuania, 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

FURNITURE — GOOD USED

Chairs	25 c.	to	$ 1.00
Rugs	$2.50	„	„ 5.00
Beds, Springs	„2.00	„	„ 6.00
Mattresses (Sterilized)	„2.50	„	„10.00
Dressers	„2.00	„	„ 5.00
Chests, Vanities	„4.00	„	„ 7.50
Living Room Suites	„7.50	„	„15.00
Overstuffed Chairs	„2.50	„	„ 5.00
Kitchen Tables	„1.50	„	„ 3.00
Kitchen Cabinets	„5.00	„	„10.00
Gas Ranges	„7.50	„	„25.00

Gas heaters, coal stoves, pictures, mirrors, book cases, floor lamps, china, glassware, pots, pans, etc.

CLOTHING — GOOD USED

Dresses, schoes	25 c.	to	50 c.
Ladies Coats	$1.00	„	$2.00
Ladies Winter Coats	„2.50	„	„5.00
Hats, purses, curtains			10 c.
Mens Suits	$1.50	to	$2.50
Coats, vests, pants	15 c.	„	50 c.
Top coats, overcoats	75 „	„	$3.00
Shoes, Raincoats	35 „	„	75 c.
Shirts, hats	10 „	„	15 „
Childrens shoes	10 „	„	30 „

Many other useful articles

Society of St. Vincent de Paul, 2005 — 5th Ave., Hrs. 9-5 Sats. 9-2

BALDAI — GERAM STOVYJ

Kėdės	25 c.	iki	$ 1.00
Kilimai	$2.50	„	„ 5.00
lovos, syruoklės	„2.00	„	„ 6.00
matracai (išvalyti)	„2.50	„	„10.00
užvalkalai	„2.00	„	„ 5.00
dėžės	„4.00	„	„ 7.50
valgomojo kambario baldai	„7.50	„	„15.00
apmuštos kėdės	„2.50	„	„ 5.00
virtuvės stalai	„1.50	„	„ 3.00
virtuvės spintelės	„5.00	„	„10.00
dujinės virimo mašinos	„7.50	„	„25.00

Dujinės krosnelės, anglinės krosnys, paveikslai, veidrodžiai, knygų lentynos, pastatomos lempos, porcelanas, stikliniai išdirbiniai, puodai, keptuvės ir t.t.

RŪBAI — GERAM STOVYJ

Suknelės, batai	25 c.	iki	50 c.
moteriški paltai	$1.00	„	$2.00
moteriški žieminiai paltai	„2.50	„	„5.00
skrybėlės, piniginės, užuolaidos			10 c.
Vyriški kostiumai	$1.50	iki	$2.50
švarkai, liemenės, kelnės	15 c.	„	52 c.
vasariniai ir žieminiai paltai	75 „	„	$3.00
batai, lietpalčiai	31 „	„	71 c.
baltiniai, skrybėlės	10 „	„	15 „
vaikų batai	10 „	„	30 „

ir daug kitų vertingų rūbų

Society of St. Vincent de Paul, 2005 — 5th Ave., Hrs. 9-5 Sats. 9-2

KRAUS
THE JEWELER
V. J. KRAUZLYS, Savininkas
1816 Carson Street
PITTSBURGH 3, PA.
EVerglade 4850

Phone, FEderal 1622
HASER
Funeral Home
AMBULANCE SERVICE
Mes esame dėkingi už jūsų biznį
512 Chartiers Avenue
McKEES ROCKS, PA.

SKAITYKIME "LIETUVIŲ ŽINIAS"

C. K. PIKIEL
General Insurance — Notary Public
Marriage Lincenses — Auto Licenses
Business Broker
WE SPECIALIZE IN TAVERNS
121 So. 22nd St. -:- Pittsburgh 3, Pa.
S. S., PITTSBURGH, PA.
Phone EVerglade 1-2300

Atvykę į South Side—
Visuomet atsilankykite į
FLORENT RODGERS CAFE
136 South 21st Street -:- Pittsburgh 3, Pa.
Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital
JOHN KAMARAUSKAS
Lietuvis Laikrodininkas
—Expert Repairers—
CLOCKS—WATCHES—JEWELRY
2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
Tel.: AT. 7399

Phone HOmestead 3169 — Night Service HO. 5575-R
HOMESTEAD MAYTAG STORE
ALL MAKES OF WASHERS AND VACUUM SWEEPERS
Motors -:- Radios -:- Refrigerators -:- Belts and Brushes
To Fit All Motors
PARTS and REPAIRS—ALL WORK GUARANTEED
602 Amity Street — Homestead, Pa.

A. L. WENSLOVAS
LIETUVIS GRABORIUS
LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą
Tel. HEmlock 1-0203
2128 Carson Street — S. S., Pittsburgh, Pa.

Lietuvių Žinios

KAS BUS DAROMA, KADA BOMBOS KRIS ANT NEW YORKO?

New York (LAIC) — New Yorko valstybėje ir mieste rimtai susirūpinta: kas darytina priešui netikėtai išbombardavus didžiausią pasaulyje didmiestį? Niekas neabejoja, kad geriausios apsisaugojimo priemonės negali sulaikyti stipraus ir netikėto smūgio. Todėl, greta grynai kariškų apsigynimo priemonių, valstybės ir miesto įstaigos organizuoja civilių evakuacijos, transportacijos ir pirmosios pagalbos priemonių tinklą.

Vyriausiuoju "civilės gynybos" vadu gubernatorius Dewey paskyrė Gen. Lucius Clay. Miesto mayoras O'Dwyer iš savo pusės paskyrė direktorių Wallander, buvusį policijos komisijonierių. Abudu pareigūnai glaudžiai bendradarbiauja ir jau turi paruošę planus, pagal kuriuos būtų galima sumažinti nekaltų aukų skaičių ir palengvinti civilių gyventojų buitį.

Vietos spauda nuolat deda straipsnių apie atominių ginklų naudojimo pasekmes ir kaip reikia elgtis puolimo atveju. Požeminių geležinkelių tinklo urvai turėtų parūpinti globą, kol gatvėse veiktų radiacija. Yra numatyta, kuria kryptimi įvairių apylinkių gyventojai turi trauktis iš nukentėjusios vietos. Artimiausių miestų gaisrininkai ir ambulansai ruošiami teikti miestui talką. Kaikurie įsibaimiję žmonės kasa gilesnius rūsius, kiti supirkinėja degtinės, gazolino, maisto skardinių. Drapanų, apavo, cukraus ir kavos pirkimo manija jau atslūgo.

Civilinės apsaugos įstaigos smerkia paniką ir dirbtinai sudaromus reikmenų trūkumus. Betgi, "atsargumas gėdos nedaro" — ir ruošiamas aparatas, kurio užduotis bus pasiruošti netikėtumams, kovoti prieš paniką ir efektingai teikti pagalbą puolimo atveju.

Pašaukus priešlėktuvinės artilerijos National Guard (atskirų valstybių kariuomenės, panašiai kaip Lietuvos Šaulių Sąjunga organizuotos) dalinius ir pradėjus jaunuomenės šaukimą, miestas pilnai pajuto rimtą tarptautinę būklę. Jungtinių Tautų kuluaruose vis dar tikimasi "lokalizuoti karą" — žodis "karas" yra priimtas, — bet niekas nesideda esąs optimistas: sprendimas priklauso nuo Kremliaus išsigimėlių gaujos.

ATIDENKIME MASKOLIŲ PIKTADARYBES

New York (LAIC) — 1940 — 1950 metų įvykių Lietuvoje stebėtojai ŠIUO METU GALI PAGELBĖTI SAVO PAVERGTAI TĖVYNEI, pristatydami atitinkamoms įstaigoms savo notarizuotus (po priesaika) pareiškimus (4-se egz.) apie asmeniškai stebėtus ir patirtus iš maskolių pusės persekiojimus, kančias ir trėmimus.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS įstaigos — 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill. ir 233 Broadway (kambarys Nr. 3012), New York 7, N. Y. — mielai gelbės asmeniškai atsilankantiems pareiškėjams angliškai surašyti tekstus.

Lietuviškai rašyti, bet notarizuoti, pareiškimai irgi siųstini šioms įstaigoms.

Lietuvos Konsulatai, ALT skyriai ir tremtinių organizacijos irgi mielai pagelbės įvykių liudininkams tiksliai surašyti faktus su reikalingomis smulkmenomis apie įvykių vietą, datą ir su raudonojo teroro aukų pavardėmis.

Žinios yra reikalingos Lietuvos bylos dokumentacijai.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS:

ABLOŽEVIČIŪTĖ, Domicelė — Karolina, iš Kaimiškio km., Panevėžio ap.

ADOMAITIS Juozas, iš Gnievų km., Šakių ap., sūnus Stasio ir Palionės.

BARZDAITIS, Antanas, iš Talkiškių km., Paežerių vl., Vilkaviškio ap.

DUBICKAS, iš Darsūniškio par., Kruonio vl.

FIRAVIČIUS (PIRAVIČIUS) Stasys, iš Peštvėnų km., Seredžiaus vl., Kauno ap.

GENSELIS, Juozas, iš Mardosų km., Marijampolės ap.

Grigaitis, Jurgis. iš Gutkaimio km., Kybartų vl.

JASIUKIENĖ — MUČINSKAITĖ, Kastutė.

KALVAITYTĖ — VALUCKIENĖ, Antanina, ir sūnus Jonas bei duktė Marcelė, našlė ir vaikai Juozo Valucko.

KROLIUS, Anė, Ema, Fricas, Liudvikas ir Morta, iš Pentiškių km., Šakių ap.

MASTEIKA, iš Juodaičių par., Ariogalos vl.

MICHELKEVIČIŪTĖS, Sofija ir Veronika, gimusios Amerikoje, kurį laiką gyvenusios Kaune — Šančiuose.

MOCKEVIČIŪTĖ, Ona, iš Seinų ap., duktė Simano ir Petronės Bagdoniūtės.

MUČINSKAITĖ — JASIUNIENĖ, Kastutė.

MUČINSKAS, Povilas, iš Atkočių km., Deltuvos vl., Kauno apskrities.

PRANAITYTĖS, Rozalija ir jos sesuo, iš Seredžiaus vl., Kauno apskr.

RUPEIKAITĖ — VINALIS, Eleonora ir vyras VINALIS, Vincas bei vaikai.

ŠAKURSKAITĖS, Domicelė ir Ona, iš Draudenių km., Žigaičių vl., Tauragės apskr.

SALYS, Kazys.

SAVICKAITĖ, Elena, duktė Antano, gim. Amerikoje, kurį laiką gyveno Lietuvoje.

SMAILYTĖ, Saliomėja, iš Kairionių km., Širvintų vl., Ukmergės apskr.

UŽUPYTĖS, dukterys mirusio Jono Užupio, kilusio iš Menkinių km., Sintautų vl., Šakių apskrities.

VALUCKAS, Jonas, sesuo Marcelė ir motina VALUCKIENĖ — KALVAITYTĖ, Antanina, vaikai ir našlė Juozo Valucko.

VINALIS — RUPEIKAITĖ, Eleonora ir vyras VINALIS, Vincas, bei vaikai.

VIŠTELIŪNAITĖ, Veronika, iš Biržų, gyv. Buenos Aires, Argentinoje.

VIZGAITIS, Motiejus.

VIZGAITYTĖ, Marija.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į: **CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA, 41 West 82nd Street, New York 24, N.Y.**

PIRMOS LIETUVIŲ AMERIKIEČIŲ AUKOS KOREJOJE

Washington, D. C. (LAIC) — Žinant kaikurių lietuvių amerikiečių, ypatingai čia gimusiųjų, palinkimą "amerikoninti" — arba tikriau, "nulietuvinti" — savo pavardes, kartais yra sunku iš pavardžių atpažinti lietuvių kilmės žmones. Laimei, didžiuma lietuvių nemato jokio "pasididžiavimo" objekto savo kilmės nuslėpime.

Kiek tai liečia pirmąsias lietuvių amerikiečių aukas Korėjos kautynėse, iš pavardžių galima nustatyti kol kas tiktai iš dingusiųjų kautynėse ir sužeistųjų sąrašų.

Liepos 18 d. Gynybos Departamento paskelbtuose sąrašuose "dingusiųjų kautynėse" tarpe figūruoja jaunesnysis puskarininkis **Joseph A. Walintukonis**, Mortos Stuckienės sūnus, iš New Britain, Conn.

Rugp. 12 d. sužeistųjų sąrašuose minimas eilinis **Richard S. Rumbutis**, Sofijos Rumbutienės sūnus, iš Utica, N. Y.

SUSIDOMĖJO BALTIJOS DIPLOMATŲ NOTA

Paryžius (LAIC) — Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministerių jungtinė nota JAV vyriausybei buvo plačiai pagarsinta U. S. Information Service biuleteniuose įvairiose valstybėse.

Pranešime iš Washingtono buvo netgi tiesioginiai cituojamos tos notos ištraukos.

Rugp. 9 d. Valstybės Departamento atsakymas į šią notą vėl buvo ištisai komentuojamas USIS biuleteniuose plačiame pasauly.

HOMESTEAD, PA.

° Rugsėjo 6 d. vakare įvyko Altoriaus Garbinimo draugijos mėnesinis susirinkimas, kuriame dalyvavo daug narių, atsinešusių daug gražių sumanymų.

Draugija rugsėjo mėn. 16 d. turėjo "Basket" pikniką Lietuvių Ūkyje. Pikniką suruošė, skanią vakarienę ir šaunų pasilinksminimą surengė komisija, susidėjusi iš Agnės Kašelonis, Izabel Puskunigis, Nellie Miller ir Marcella Grėbliūnas. Piknike taip pat dalyvavo dvasios vadas kun. E. Vasiliauskas ir Homesteado parapijos vargonininkas muz. J. Stankūnas.

Iš Šv. Pranciškaus seserų rėmėjų seimo pranešimo paaiškėjo, jog seime dalyvavo šešios draugijos narės, kurios savo sumanymais aktyviai dalyvavo seimo darbuose.

Serga draugijos narė Viktorija Baranauskienė.

Po susirinkimo buvo kortų lošimas, kurio metu buvo skaniai paužkandžiauta. Užkandžius gamino Uršulė Takažauskiūtė ir Morta Vincevičienė.

Raštininkė

BALTIEČIŲ TREMTINIŲ LIKIMAS

Lake Success (LAIC) — IRO patiekė spausdintą statistinę apyskaitą apie savo 35 mėn. operacijas.

Perimant operacijas iš UNRRA, 1947 m. liepos 1 d. buvo perimta 157,859 baltiečių globa. Globojamųjų tarpe buvo 49,371 lietuviai (apart žydų), 83,706 latviai ir 24,782 estai. 1950 m. gegužės gale pasiliko globoje tiktai 37,498 baltiečiai: 8,004 lietuviai, 23,809 latviai ir 5,685 estai. Šie lietuviai gyvena: Austrijoje 88, Belgijoj 13, Danijoj 195, Šanchajuj 13, Filipinuose 7, Prancūzijoj 115, Vokietijoj 7,468, Italijoj 104, Ispanijoj 1.

Taipgi, š. m. gegužės gale buvo globojami našlaičiai — 44 lietuviai (1 Danijoje, 30 britų zonoje Vokietijoje, 1 prancūzų zonoje, 12 JAV zonoje), 81 latvis ir 24 estai.

Be to, įsiregistravusių, bet neglobojamų tremtinių tarpe yra 4,128 lietuviai, 8,827 latviai, 2,725 estai. Lietuviai gyvena — Austrijoje 111, Belgijoje 51, Danijoje 1, Tolimuose Rytuose 9, Vokietijoje 3,500, Italijoje 17, Liuksemburge 16, Olandijoje 12.

Repatriavo: į Lietuvą 953 asmenys — iš Vokietijos britų zonos 735, prancūzų zonos 6, JAV zonos 211, iš Italijos 1. Į Latviją repatriavo 1,908 asmenys, į Estiją 256. Repatriacija vyko 1947 — 48 m. 1949 m. antroje pusėje repatriavo tik 10 iš Lietuvos kilusių žmonių, gi šiais metais 1 repatriavo sausio mėn. ir 3 kovo mėn.

Naujų aplikantų IRO globai atsirado 2,219 lietuviai (apart žydų), 3,308 latviai ir 2,012 estai. Iš 2,219 lietuvių, globą gavo 2,214 jų tarpe buvo asmenų, kurie palyginamai neseniai atsirado IRO globos srityse, pav. 1950 m. 14. Š. m. gegužės mėnesy globos paprašė dar 57 lietuviai, 143 latviai ir 376 estai. Šie lietuviai atvyko Vokietijon įvairiais laikotarpiais: prieš 1945 m. — 19; 1945 — 18; 1946 m. — 1; 1947 m. 4; 1948 m. — 7; 1950 m. — 8.

LENKIJOS DVIVEIDIŠKUMAS

VATIKANAS PRIEŠ LENKUS

Lenkija nuo senų laikų yra katalikiškas kraštas. Popiežiai visada gerai atsiliepdavo apie Lenkiją ir skirdavo nuncijais pačius geriausius dvasiškius. Neveltui Vatikane buvo paplitęs posakis: "Polonia semper fidelis", kuriuo ne tik Lenkijos dvasiškija didžiavosi, bet ir visa tauta.

Subolševikėjo Lenkija, pairo santykiai ir su Vatikanu. Tačiau naujieji valdžios vairuotojai pamatė, kad su bažnyčia, kuri taip giliai yra įleidusi šaknis, negalima taip paprastai elgtis. Atvirkčiai, pasirodė, kad pradėtoji kova prieš Bažnyčią gali labai neigiamai atsiliepti į visą Lenkijos ateitį. Tam pritarė ir Lenkijos "prižiūrėtojai" sovietai, kad vistik geriau gražiuoju vesti kovą su Vatikanu.

Tuo tikslu, maždaug prieš du mėnesiu, Lenkijos vyriausybė iš dalies su episkopatu susitaikė ir santykiai tarp valdžios ir Bažnyčios šiek tiek pagerėjo. Nežiūrint santykių užmezgimo, Lenkijos vyriausybė pradėjo iš kito galo varyti kylį į Katalikų Bažnyčios pamatus.

Štai prieš kelias savaites Lenkijoje pasirodė lenkų informacijos biuro išleista knyga "Popiežiai prieš Lenkiją", parašyta A. Movicki, atspausta valstybinėje "Ksiažka i Wiedža" leidykloje. Knygoje rašo, kad popiežiai jau prieš tūkstantį metų buvo amžini Lenkijos priešai. Popiežija buvo kaizerinės Vokietijos įrankis, kuris rėmė kryžiuočių ordeną kovose prieš lenkus ir tarnavo Habsburgų dinastijai. Popiežiaus nuncijai buvo Habsburgų šnipai ir agentai. Kaip okupantų sąjungininkai, popiežiai slopino lenkų pastangas išsikovoti sau laisvę, ir nepriklausomybę. Prieš karą popiežiai Italijos ir Vokietijos fašistams padėjo paimti valdžią ir slopino darbininkų judėjimą. Ypač pagieža prieš Vatikaną perpildytas paskutinis skyrius, apimantis Vatikano rolę antrojo pasaulinio karo metu.

Nėra abejonės, kad toks begėdiškas Lenkijos komunistinės vyriausybės dviveidiškumas bus tinkamai netik Lenkijos episkopato suprastas, bet tinkamai įvertins šį žygį Vatikanas ir viso pasaulio katalikai.

L.

CLEVELANDO ŽINIOS

ŽODIS "L. Ž." KORESPONDENTAMS CLEVELANDE

Po 5-ių savaičių pertraukos "L. Ž." vėl stoja visuomenės tarnybon. Mieli "L. Ž." korespondentai Clevelande buvo prisiuntę visą pluoštą korespondencijų, kurios negalėjo būti išspausdintos. Redakcija nuoširdžiai prašo visuomet uolius mūsų lietuviškosios visuomenės darbininkus: kleb kun. J. Angelaitį, kun. Dr. Širvaitį, M. Drosutį, Pauliną Glugodienę, Juozą Sadauską, Barborą Bacevičienę ir kitus senus bei naujus "Lietuvių Žinių" prietelius, kas savaitę atsiųsti žinelių į mūsų laikraštį, kad vėl, kaip seniau, galėtumėm pripildyti visą laikraščio puslapį Clevelando žiniomis. Tikiuos, kad senoji rašytojų — korespondentų gvardija dar nepavargo ir mes vėl draugiškai bendradarbiausime.

Šia proga noriu atsišaukti ir į naujuosius Clevelando gyventojus, ypač mano colegas ateitininkus, kurių geras būrys gyvena Clevelande, kad ir jie stotų talkon "Lietuvių Žinioms" savo raštais ir korespondencijomis praturtindami Clevelando žinių puslapį. Jūsų

S. Gabaliauskas

IŠ VYČIŲ 25-TOS KUOPOS VEIKLOS

Vyčių 25-tos kuopos veikla metai iš metų eina didyn ir platyn. Mūsų lietuviškas jaunimas užsibrėžęs smarkiai veikti visose kultūrinio gyvenimo srityse. Net silpniau mokantieji lietuvių kalbą jaunuoliai pradeda susidomėti Vyčių veikla ir stengiasi išmokti gražią lietuvių kalbą. Nesenai už savo veiklą Vyčių kuopoje, net 12-ka jaunuolių gavo pirmo laipsnio pažymėjimus. Garbė Clevelando Vyčiams, kad jie sugeba palaikyti ryšius ir su kitų tautų jaunimu.

Ateinančių metų vasario 5 dieną, miesto auditorijoje rengiamas įvairių tautų jaunimo pasirodymas, kuriame vyčiai aktyviai dalyvaus ir tam tikslui turi sudarę komisiją.

Teatralinio komiteto pirm. Juozas Sadauskas turi suplanavęs rimtą vaidinimą. Juozas tikrai yra gabus artistas ir režisorius. Jo pastatytus veikalus Clevelando publika labai mėgsta.

Mūsų kuopos delegacija buvo nuvykusi Chicagon, dalyvauti L. Vyčių metiniame seime. Clevelando Vyčiai yra pasiryžę pastatyti Clevelande meniškai padirbtą kryžių. Tam tikra komisija daro pastangų surasti menininką, kuris tokį kryžių padirbtų. Tai tiek šiuo tarpu iš mūsų jaunimo darbuotės.

P. G.

PAGERBTAS TREMTINIŲ GERADARIS

Rugsėjo 10 dieną, per tremtinių Dr-jos pikniką, Nesil. Pagelbos P-lės Švč. parapijos sode, įspūdingai ir nuoširdžiai buvo pagerbtas, klebonas kun. Juozapas Angelaitis, dėl jo nepaprasto pasišventimo tremtinių gerovei.

Tremtinių Dr-jos Valdybos atstovai: A. Tamulionis ir J. Daugėla įteikė gerb. klebonui meniškai padarytą Aušros Vartų koplytėlę, atitinkamą adresą ir piniginę auką Naujos Bažnyčios Statybos Fondui.

DAUG CLEVELANDIEČIŲ RENGIASI VYKTI KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESUI

Teko patirti, kad visa eilė Clevelando katalikiškų draugijų rengiasi siųsti atstovus į Katalikų Federacijos Kongresą Pittsburghe. Taip pat važiuos gausi ateitininkų delegacija.

Seniau clevelandiečiai dideliais būriais lankydavo Pittsburghą, ypač "Lietuvių Žinių" parengimų proga. Reikėtų tą gražų paprotį vėl atnaujinti.

BALF NAUDAI KONCERTAS

Spalio 16 d. BALF 38 skyrius, Šv. Jurgio parapijos salėje rengia šaunų koncertą, kurio programą išpildys parapijos choras, vadovaujamas muziko Pr. Ambrazo.

LIETUVIŲ SALĖ DAILIAI ATREMONTUOTA

Po remonto lietuvių salė daro tikrai jaukų įspūdį. Tai puiki reklama Clevelando lietuviams ir veikliai salės valdybai.

M. D.

° Albertas ir Irena Sušinskai, Cleveland, susilaukė pirmagimio sūnaus, kuriuo labai džiaugiasi.

NAMŲ APŠILDYMAS

DABAR yra patogiausias laikas apsirūpinti namų apšildymu. Mes parduodame ir įrengiame automatiškus moderniškus Gaso Furnasus, įdedame automamatiškus Barber Burnerius į angliais kūrenamus furnesus ir įvedame automatiškus gazu vandenio šildymui tankus.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE
Gas and Electrical Appliances
Frank M. Orpse-Urbšaitis, Ved.
6921 Wade Park Avenue
Tel. UT. 1-2750
Nakčia ir sekmadieniais PO. 9548

MULIOLIS
INSURANCE
and
REAL ESTATE
6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

7123 Wade Park -:- Cleveland 3, Ohio -:- HE 1-8250
"FOR FINER FLOORS"
FRANK BICKOFF & CO.
Didelis pasirinkimas visokių linoleumų, kitokių grindims patiesalų, geriausių ir prastesnių, o taip pat ir guminių; Du Pont įvairių rūšių dažų. Ateikite ir pasirinkite, arba skambinkite telefonu. Pageidaujantiems atsiųsime pavyzdžius. Nuoširdus patarnavimas.

P. J. KERŠIS
609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašaliniuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos (insurance) reikaluose gausit geriausį patarnavimą.
Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgečio.
Patarnavimas ir išpildymas garantuojama.
Kada gaisras sugadina ar apdegina tamstų namą ar forniečius, dėl pilno jų apkainavimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS
LITHUANIAN FUNERAL HOME
(Jakubauskienė—Laisniuota Laidotuvių Direktorė)
Visiems lietuviams norintiems mūsų
kambarius leidžiame naudoti dykai
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsite teisingą patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir geresnis už kitų patarnavimas. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig jūsų pasirinkimo. Telefonuokit:
ENdicott 1763
6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio